

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO

DIPLOMSKA NALOGA

**NIVOJSKI POUK NA OŠ
ANTONA TOMAŽA LINHARTA
V RADOVLJICI**

Mentorica: dr. Leonida Kobal Možina

Nina Pohar

Ljubljana, 2008

PREDGOVOR

Na Visoko šolo za socialno delo sem se vpisala z namenom postati socialna delavka na osnovni šoli. Skozi štiriletno šolanje in različne osebne izkušnje se je moj odnos do različnih področij, v katerih se socialni delavec lahko zaposli, spreminjal, širil in razvijal. Spoznala sem, da je še precej področij dela, v katera bi se lahko, po mojem mnenju, dobro vživela in tudi kaj koristnega doprinesla. Vseeno pa je moje glavno zanimanje ostalo pri otrocih in mladostnikih.

Zavzemam se za to, da bi bili otroci slišani – v nasprotju s prepričanjem, da bi morali *»biti tiho, ker odrasli govorijo«*. Ne le v šolskem okolju, pač pa v življenju nasploh. Zelo pomembno je, da se tudi odrasli zavedamo, da se od otrok lahko veliko, zelo veliko naučimo. Predvsem tistih preprostih, v očeh odraslih največkrat preveč enostavnih reakcij, občutij, ki so povsem prvinska in vpisana v vsakega izmed nas, a jih zaradi »kulturalizacije« pogosto potlačimo vase.

Zato sem se za diplomsko delo odločila sprejeti predlagano raziskovalno nalogo svetovalne delavke na Osnovni šoli Antona Tomaža Linharta v Radovljici. Za mnenje o nivojskem pouku se je namreč odločila vprašati – ne le strokovnjake, pedagoge, ostale zaposlene v šoli ter starše, pač pa tudi, oziroma predvsem – učence, ki se jih ta tema najbolj dotakne.

Zahvaljujem se vsem učencem, ki so obiskovali 7., 8. in 9. razred Osnovne šole Antona Tomaža Linhart v Radovljici v šolskem letu 2005/06 za njihove odgovore na vprašalnik.

Zahvaljujem se svetovalni delavki na Osnovni šoli Antona Tomaža Linhart v Radovljici, gospe Nadi Šmit, ne le za njeno sodelovanje in veliko pomoč, pač pa tudi za njeno strokovno delovanje – vedno v dobrobit otrok. Za to namreč šole so!

Hvala mentorjema na Fakulteti za socialno delo, dr. Leonidi Kobal Možina in dr. Ninu Rodetu, za veliko potrpežljivosti, ki sta jo imela z mano v času pisanja diplome ter seveda za pomembno strokovno podporo in nasvete, ki sta mi jih nudila.

Hvala Mateji za pomoč v preteklosti, sedanjosti in tudi za prihodnjo pomoč. Nanjo se namreč vedno lahko obrnem.

Želim pa se zahvaliti tudi mojim staršem in teti Jožici za pomoč, ne le v času pisanja diplome, pač pa v času celotnega študija.

Ne nazadnje pa gre zahvala tudi potrpežljivemu soprogu Vidu in otrokoma Ažbetu in Meti.

KAZALO

PREDGOVOR.....	2
KAZALO.....	4
SEZNAM GRAFIKONOV.....	5
1. TEORETIČNI UVOD.....	6
1.1. Razvoj šolstva na Slovenskem.....	7
1.2. Socialni razvoj otroka.....	11
1.2.1. Osebna identiteta in socialna identiteta.....	12
1.3. Socialna klima.....	13
1.4. Pomen svetovalnih delavcev na šoli.....	17
1.4.1. Metode dela svetovalnega delavca na šoli.....	18
1.4.2. Vloge svetovalnega delavca na šoli.....	19
1.4.3. Spretnosti in lastnosti svetovalnih delavcev na šoli.....	20
2. PROBLEM	22
2.1. Hipoteze.....	24
3. METODOLOGIJA	26
3.1. Vrsta raziskave.....	26
3.2. Merski instrument in viri podatkov.....	26
3.3. Populacija in vzorčenje.....	27
3.4. Zbiranje podatkov.....	27
3.5. Obdelava in analiza podatkov.....	27
4. REZULTATI	29
4.1. Razporeditev učencev glede na spol.....	29
4.2. Razporeditev učencev glede na nivo.....	29
4.3. Razporeditev učencev glede na mnenje o nivojskem pouku	30
4.4. Razporeditev učencev glede na razumevanje snovi	31
4.5. Razporeditev učencev glede na željo (ne)obdržati nivoje	32
4.6. 1. hipoteza – klima	33
4.7. 2. hipoteza – želja po nivojih	33
4.8. 3. hipoteza – razumevanje snovi glede na nivoje	35
4.9. 4. hipoteza – mnenje o nivojih	36

5. RAZPRAVA	38
6. SKLEP	42
7. PREDLOGI.....	43
7. LITERATURA IN VIRI.....	44
8. PRILOGE.....	46

SEZNAM GRAFIKONOV

GRAFIKON 1 – Razporeditev učencev glede na spol

GRAFIKON 2 – Razporeditev učencev glede na nivo, ki ga obiskujejo

GRAFIKON 3 – Razporeditev učencev glede na mnenje o nivojskem pouku

GRAFIKON 4 – Razumevanje obravnavane snovi

GRAFIKON 5 – Razporeditev učencev glede na izraženo željo o tem ali nivoje želijo obdržati ali ne

GRAFIKON 6 - Klima

GRAFIKON 7 – (Ne)obdržati nivoje pri slovenskem jeziku

GRAFIKON 9 – (Ne)obdržati nivoje pri angleškem jeziku

GRAFIKON 8 – (Ne)obdržati nivoje pri matematiki

GRAFIKON 9 – (Ne)obdržati nivoje pri angleškem jeziku

GRAFIKON 10 – Razumevanje slovenskega jezika glede na nivo

GRAFIKON 11 – Razumevanje matematike glede na nivo

GRAFIKON 12 – Razumevanje angleškega jezika glede na nivo

GRAFIKON 13 – Mnenje o slovenskem jeziku glede na nivo

GRAFIKON 14 – Mnenje o matematiki glede na nivo

GRAFIKON 15 – Mnenje o angleškem jeziku glede na nivo

1. TEORETIČNI UVOD

Moja diplomska naloga je osredotočena na primerjavo klime v nivojskih razredih in klime v matičnem razredu. Poleg tega naloga ocenjuje tudi razumevanje in mnenje o nivojih – s strani učencev, ter obenem raziskuje ali si učenci nivoje v prihodnje želijo ali ne. Problem klime sem želela osvetliti iz različnih zornih kotov.

Menim namreč, da ima na trenutni položaj našega šolstva vpliv (pol)pretekla zgodovina razvoja šolstva, ki jo opisujem pod točko 1.1.

Socialni razvoj otroka močno vpliva na samo klimo. Za uspešnejše svetovalno delo, pa tudi za učinkovitejše delo med poukom, se morajo učitelji in svetovalni delavci nujno zavedati, kaj se z otrokovim razvojem trenutno dogaja. Katere stvari se otroku trenutno zdijo najpomembnejše, kako se razvija njegov odnos do staršev, učiteljev in avtoritet, vrstnikov, kako napreduje njegov moralni razvoj, čustveni razvoj ... Zelo pomembno je opozoriti tudi na povezavo socialne klime in samopodobe učencev. O vsem tem govorim pod točko 1.2.

Dejstvo, ali se učitelji in svetovalni delavci zgornjega zavedajo, pa močno vpliva na rdečo nit moje diplomske naloge – na klimo. Ne le na klimo v razredu, pač pa tudi na klimo celotnega šolskega prostora. O tej temi govorim pod točko 1.3.

Pri izboljševanju klime ima veliko vlogo svetovalni delavec. Ta ne sme delovati zgolj zdravorazumsko, pač pa mora slediti smernicam, ki se jih naučimo na Fakulteti za socialno delo in o katerih govorim v poglavju 1.4.

1.1. Razvoj šolstva na Slovenskem

»Šele poznavanje osnov naše kulture nam omogoča razumevanje sedanjosti in nas dela odprte za naš jutri.« (Ciperle, Vovko 1987: 5)

Srednjeveško šolstvo je zaznamovala vzgoja, ki se je razlikovala po spolu – dečke so učili drugače kot deklice, pri vseh pa je vendarle šlo za *»seznanjanje mladih z delovnimi izkušnjami starejših, torej skrb za njihov osebni razvoj.«* (Ciperle, Vovko 1987: 7) Tu je imelo vzgojni vpliv življenje samo.

V času pokristjanjevanja Slovencev se začne razvijati zavestna vzgoja otrok in odraslih (kajpak v duhu krščanstva), ki predstavlja prelomnico tudi na šolskem področju. Ker so bili ljudje nepismeni, so se verske obrazce učili na pamet. Cerkev je tedaj že zelo utrdila svojo moč, tudi z izobraževanjem in vzgojo posameznikov. V tistih časih je bilo izobraževanje poseben privilegij plemstva, v 10. stoletju pa se je začela tudi organizacija prvih šol na Slovenskem. Učenci v teh šolah so bili ločeni na revne in plemiške.

Nato so se ustanovljale samostanske šole (za vzgojo lastnega redovniškega naraščaja), župnijske šole (za ministrante) in mestne šole – od 13. stoletja dalje Cerkev ni več edini organizator šolstva na Slovenskem.

Obdobje protestantizma je še posebej pomembna prelomnica za razvoj slovenskega šolstva. Najpomembnejše pridobitve tega časa so bile slovenske osnovne šole, ločitev med osnovnim in srednjim šolstvom ter nastanek srednjih šol, iz katerih je bil možen neposreden prehod na univerze.

Protestantska šola je kmalu postala žrtev protireformacijske nestrpnosti. Zato so šole zaprli, njihove učitelje ter duhovščino pa izgnali.

Šolstvo so zatem prevzeli jezuiti in katoliška šola, kar je izobraževanje na osnovnem nivoju pahnilo v nazadovanje. Osnovne šole so se vrile šele konec 18. stoletja, ko je v šolstvo začela posegati tudi država.

V času Marije Terezije in Jožefa II. je iz posvetnih pobud znova zaživela ideja splošne osnovne šole za vse, ne glede na spol, stan ali bodoči poklic.

V dobi Ilirskih provinc je najpomembnejša pridobitev spoznanje, da mora biti slovenščina jezik za izobraževanje mladine v osnovnih šolah in gimnazijah.

V predmarčnem obdobju je nadzor nad šolami zopet pridobila cerkev in tako so se oblikovale redne in nedeljske osnovne šole.

Po letu 1848 je država prevzela nadzor nad šolstvom. Uvedla se je osemletna obvezna osnovna šola.

Po razpadu Avstro-Ogrske je v Sloveniji še vedno veljala staroavstrijska zakonodaja. V tistem času je šolo obiskoval tudi moj dedek, ki mi je o svojih šolskih letih, in posledično tudi o šolstvu tedanje dobe, velikokrat pripovedoval. Učil ga je izredno strog učitelj Žagar, ki pa ga je dedek neizmerno spoštoval. V šolo je hodil takoj po prvi svetovni vojni in je pri svojih osemdesetih letih še vedno kot iz topa izstrelil glavna mesta držav, imena ptic in podobna znanja – s podatki iz mojih šolskih učbenikov in mlado glavo mu pogosto nisem bila kos. Vedno je govoril, koliko življenjsko pomembnih stvari jih je učitelj naučil. In pri tem menil, da mojo generacijo učijo veliko stvari, ki jih bomo kmalu pozabili, saj jih ne bomo nikoli potrebovali. Povedal mi je, da je učitelj dal prednost praktičnim znanjem, kot na primer obrezovanju drevja, sajenju poljščin, obdelovanju polja in pobiranju pridelkov. Kljub temu pa so morali dobro znati tudi računati. Dedek se je še dobro spomnil, kako v času pobiranja krompirja nekaj dni ni bilo pouka, da so učenci lahko pomagali domačim in sosedom pobirati pridelek.

Naše šolstvo je tudi danes v tranziciji. Reorganizira se osnovno šolstvo, uvajajo se spremembe v visokošolskem izobraževanju. Trenutno so te polemike zelo aktualne – kaj nam bodo prinesle tokratne spremembe?

O spreminjanju osnovne šole pri nas govorijo predvsem tri dela: *Izobraževanje v Sloveniji za 21. stoletje*, *Perspektive razvoja osnovne šole v Republiki Slovenji*, *Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Slovenji*. Temeljna vprašanja spreminjanja osnovnošolskega izobraževanja pa so v vseh treh delih podobna:

- začetek osnovnošolskega izobraževanja,
- trajanje obveznega šolanja,
- notranja struktura osnovne šole,
- diferenciacija znotraj obveznega šolanja,
- ocenjevanje ter pogoji za napredovanje v osnovni šoli,
- zastavitev programsko usmerjene šole,

- šolanje otrok s posebnimi potrebami,
- izobraževanje učiteljev.

»Prenova izobraževanja na nacionalnem nivoju je tokrat res globalna, premišljena, strokovno utemeljena, sistematično načrtovana, vodena. Številni pedagoški in drugi strokovnjaki delujejo v isti smeri, k istemu cilju. Njihovo bogato znanje, ki je dolga leta ostajalo vse preveč zaprto v strokovnih publikacijah ali kar za vrati strokovnih institucij, se širi v prakso. Uvajajo se sodobni modeli in didaktični sistemi ter nove metodologije učenja.« (Skok 2001: 23)

Mene je pri diplomski nalogi zanimala reforma osnovnih šol – uvedba devetletke, nivojskega pouka v 7., 8. in 9. razredu osnovne šole in vpeljava izbirnih predmetov.

3. člen (trajanje)

Obvezno osnovnošolsko izobraževanje traja devet let.

Z vstopom v 1. razred osnovne šole otrok pridobi status učenca.

Učenec zaključi osnovnošolsko izobraževanje, ko uspešno konča deveti razred.

Učenec izpolni osnovnošolsko obveznost po devetih letih izobraževanja.

17. člen (izbirni predmeti)

Poleg obveznih predmetov mora osnovna šola učencem 7., 8. in 9. razreda izvajati pouk iz izbirnih predmetov družboslovno-humanističnega sklopa in naravoslovno-tehničnega sklopa.

Šola mora ponuditi pouk najmanj treh izbirnih predmetov iz posameznega sklopa. V okviru družboslovno-humanističnega sklopa mora šola ponuditi pouk tujega jezika, nekonfesionalni pouk o verstvih in etiki ter pouk retorike.

Učenec mora med izbranimi predmeti izbrati tri predmete, od tega največ dva predmeta iz posameznega sklopa.

40. člen (nivojski pouk)

V 1., 2. in 3. razredu učitelj pri pouku diferencira delo z učenci glede na njihove zmožnosti (notranja diferenciacija).

V 4., 5., 6. in 7. razredu se delo pri pouku organizira kot temeljni in nivojski pouk, pri čemer se lahko nivojski pouk organizira le pri matematiki, slovenskem jeziku in tujem jeziku,

in sicer največ v obsegu ene četrtnine ur namenjene tem predmetom (fleksibilna diferenciacija).

Temeljni pouk poteka na eni ravni zahtevnosti, nivojski pouk pa poteka na dveh ali več ravneh zahtevnosti.

V 8. in 9. razredu pri slovenskem jeziku, matematiki in pri tujem jeziku poteka nivojski pouk (zunanja diferenciacija).

Učenci se razporedijo po ravneh zahtevnosti ob koncu 7. razreda.

Podrobnejše pogoje za organizacijo nivojskega pouka predpiše minister.

V letu 2006 je prišlo do sprememb v 40. členu, in sicer:

Učitelj od 1. do 9. razreda pri pouku in pri drugih oblikah organiziranega dela diferencira delo z učenci glede na njihove zmožnosti (notranja diferenciacija).

V 4., 5., 6. in 7. razredu se pri slovenskem jeziku in italijanskem ali madžarskem jeziku na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku lahko pouk v obsegu največ ene četrtnine ur, namenjenih tem predmetom, organizira kot nivojski pouk (fleksibilna diferenciacija).

V 8. in 9. razredu se pri slovenskem jeziku in italijanskem ali madžarskem jeziku na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku pouk lahko organizira:

- z razporeditvijo učencev v učne skupine,*
- s hkratnim poučevanjem dveh učiteljev*
- kot nivojski pouk*
- kot kombinacija oblik diferenciacije iz prejšnjih alinej tega odstavka.*

Obseg ur, namenjenih izvajanju diferenciacije v 8. in 9. razredu, mora biti enak, ne glede na to, katera oblika diferenciacije se izvaja.

Če zaradi majhnega števila učencev ni mogoče organizirati pouka v skladu s prejšnjim odstavkom, pri pouku poteka samo notranja diferenciacija.

Odločitev o izvajanju oblik diferenciacije pri slovenskem jeziku in italijanskem ali madžarskem jeziku na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku v drugem in tretjem obdobju, na predlog ravnatelja sprejme svet šole praviloma za eno šolsko leto.

Pred odločitvijo svet šole pridobi mnenje učiteljskega zbora in sveta staršev.

Nivojski pouk iz tega člena poteka na dveh ali več ravneh zahtevnosti.

Podrobnejše pogoje za izvajanje diferenciacije pri pouku predpiše minister.»

(<http://zakonodaja.gov.si>)

V šolskem letu 2006/07 so se osnovne šole v Sloveniji lahko samostojno odločile, ali bodo izvajale nivojski pouk. Ta odločitev pa je tudi eno izmed izhodišč moje raziskave: dilema Osnovne šole Antona Tomaža Linhart v Radovljici o tem, ali bodo nivojski pouk izvajali ali ne.

Za lažje razumevanje moje diplome se mi zdi pomembno dodati še eno informacijo o nivojih. Učenci so namreč razdeljeni v tri nivojske razrede. Večina učencev je v 2. nivoju, ti lahko spremljajo razlago učne snovi v običajnem, povprečnem tempu. V 1. in 3. nivoju je manjši del populacije razreda, pri čemer učencem v 1. nivoju upočasnijo razlago učne snovi ter utrjujejo bolj osnovna znanja, učencem v 3. nivoju pa nudijo dodatne informacije o področju, ki ga obravnavajo.

1.2. Socialni razvoj otroka

Otrokov socialni razvoj se začne doma, v krogu družine, z rojstvom, prek odnosov s starši, brati, sestrami in kasneje z drugimi, s katerimi otrok prihaja v stik – starimi starši, širšem sorodstvom in prijatelji. Nadaljuje se z vstopom v vrtec in kasneje šolski sistem ter s priključevanjem drugim interesnim skupinam (obšolske dejavnosti).

Pri raziskavi in glede na temo diplomske naloge me je najbolj zanimal socialni razvoj otroka med 11. in 14. letom starosti. To je obdobje, ko se končuje otroštvo in začenja adolescenca. To obdobje je za otroka zelo težko, saj se nahaja v nekakšni tranziciji. Ni več povsem otrok, prav tako pa še ni polnopravni član družbe. Pojavijo se prva vprašanja o identiteti in pripadnosti, posameznik išče svoje mesto v družbi, svojo vlogo. Socialni razvoj pa močno vpliva na *oblikovanje samopodobe otroka*. Ta se razvija skozi otroška leta od konkretnega k abstraktnemu in ima velik vpliv na celotno življenje otroka – na njegove odnose, na njegovo delo, na njegova nagnjenja.

»Poiskati« mora samega sebe in se uskladiti s pričakovanji družbe.

Posameznik se začne zoperstavljan avtoriteti, predvsem staršem, ki v tem obdobju začnejo izgubljati status najpomembnejše avtoritete, ta zato lahko preide na učitelja. Ugotavlja, da onkraj robov njegove družine obstaja svet, razvijati se začne kritično mišljenje, ki družinske vloge (starši in otroci) vpne v povsem nova razmerja.

Pomemben je tudi moralni razvoj. Prej je namreč otrok upošteval pravila, ki so mu jih postavili, ker se je bal kazni. Kasneje pa sam začne presojudati o tem, kaj je prav in kaj narobe. Pomembno vlogo pri razvoju osebnosti v tem obdobju ima ego. Priti mora do ponotranjenja sposobnosti in talentov posameznika. To se lahko zgodi z identifikacijo.

» S starostjo se samopodoba spreminja: od začetnih konkretnih opisov se giblje k abstraktnim zapisom. V stikih z vrstniki se začno diferencirati posamezne vrste kompetentnosti. Okoli osmega leta starosti se začne pojavljati podoba čustev in takrat pričnejo otroci kontrolirati lastna negativna čustva. Od šestega do enajstega leta starosti pa se začno v opisih pojavljati negativne lastnosti, kar pojmujejo kot razlikovanje realnega in idealnega jaza.«

»... Pri opisih otrok v predmladostniškem obdobju pa prevladujejo lastnosti, ki so vezane na šolo, sledijo družina, vrstniki in ocena lastne čustvene zrelosti...« (Adlešič 2002: 26)

»Samopodoba je pridobljena, posameznik si jo razvije s samoopazovanjem in izkušnjami, spoznanji iz okolja. Ta razvoj je kontinuiran in značilen za vsako razvojno obdobje. Osnovni pogoj za razvoj samopodobe je, da otrok lahko spozna sebe kot razločevalni objekt in razume sebe kot sočasnost objekta, hkrati pa razlikuje sebe od drugih objektov.« (Adlešič 2001: 23)

1.2.1. Osebna identiteta in socialna identiteta

Za formiranje osebne identitete so pomembni trije elementi:

- notranja enotnost,
- zunanja enotnost,

in njuna usklajenost;

- večanje zaupanja v skladnost notranje in zunanje enotnosti.

Pomembno na razvoj osebne identitete pa vplivajo tudi :

- (ne)zaupanje v sebe in svet,
- osebna svtonomija,
- gmotno stanje,
- optimizem,
- kompetentnost,
- krivda ...

»(Brumlik in Gunter Holtappels, 1993; po Kobal, 2000) Avtorja razlagata, da je osebna identiteta stanje, v katerem se posameznik vidi kot edinstven osebek z vsemi svojimi posebnostmi, socialna identiteta pa stanje, v katerem se posameznik vidi kot član skupine in družbe, katerih lastnosti si deli z ostalimi njunimi člani. Lahko pride do neskladnosti med njima in posameznik mora reševati razpotja med lastnimi zahtevami in zahtevami okolja tako, da ne ogrozi niti svoje pripadnosti skupini niti svoje samopodobe.« (Adlešič 2002: 26)

V šoli lahko nastane neskladje med učenčevo identiteto in interesi institucije. Če bi se otrok pretirano prilagajal nadzoru šole bi to lahko porušilo individualnost učenca. Če pa bi se nadzoru pretirano upiral, bi ga to negativno zaznamovalo in bi ga učitelji etiketirali.

»Etiketa je celota navideznih osebnostnih lastnosti, ki jih učencu pripiše institucija šole, čeprav jih z nobenimi psihološkimi instrumenti ni mogoče niti ugotoviti niti opazovati.« (Adlešič 2002: 26)

1.3. Socialna klima

»Šola je kakovostna, kadar posameznik v njej zadovoljuje svoje psiho-socialne in duhovne potrebe, kadar so učitelji strokovno avtonomni, med sodelavci prevladujejo kolegialni odnosi, ko so odnosi med učitelji in učenci topli in imajo skupne cilje, kadar je upoštevan in priznan vsak posameznik ... Poleg tega je pomembno, da se visoko ceni kakovosten proces, kakovostno učenje in znanje, da obstaja soglasje v temeljnih vrednotah, ciljih itd. Vse to so elementi šolske kulture in šolske klime (Bezić 1996, str. 34).« (Kostelec 2007: 9)

Šolska kultura in šolska klima sta sicer povezana in sorodna pojma, a vendarle ju ne gre enačiti. Šolska kultura nam pove, kako naj bi razumeli dogajanje na šoli ter kako naj bi se nanj odzvali. Kaže se v normah, ritualih, navadah, žargonu, vrednotah, ciljih in idealih. Sama pa sem diplomsko delo posvetila klimi.

Socialno klimo v šolskem prostoru sestavljata razredna klima in šolska klima.

Šolsko klimo sestavljajo odnosi med učenci, učitelji, vodstvom šole in med zaposlenimi na šoli – torej širši spekter odnosov.

»Klima šole ima precejšen vpliv na uspeh učencev. V šolah, kjer prevladuje zdrava klima, učitelji bolj sodelujejo med seboj, imajo več socialnih interakcij. Kot so ugotovili raziskovalci Rutter, Maughan, Mortimer in Ouston obstaja pomembna razlika v klimi med bolj ali manj učinkovitimi šolami. Učinkovitost je v tem primeru definirana z višjimi rezultati učencev na nacionalnih preizkusih znanja, bolj ustreznim vedenjem in večjo prisotnostjo pri pouku. V bolj učinkovitih šolah učitelji več timsko delajo ter učence bolj aktivno vključujejo v pouk. Učenci v takih šolah so bolj entuziastični, imajo več interakcij z učitelji in višje rezultate na matematičnih in jezikovnih testih.«
http://www.zrss.si/doc/_Vloga%20%C5%A1ole%20pri%20zmanj%C5%A1evanju%20nasilja.doc

Razredno klimo zaznamuje odnos med:

- učenci samimi,
- učenci in učitelji – kakor jih vidijo in občutijo vpleteni sami.

»Za pojem razredna klima najdemo v strokovni literaturi več sopomenk: razredno vzdušje, ton, atmosfera, ambient, okolje. Ob tem si predstavljamo dogajanje, ki ga v razredu lahko začutimo, a težje opredelimo. Zato je preteklo kar nekaj časa, da je bil pojem razredna klima natančno določen.

Razredno klimo je Fraser (1989) po Moosovih (1970) osnovnih izhodiščih opredelil kot dogajanje v razredu, ki je določeno z medosebnimi odnosi, osebnostnim razvojem posameznikov in sistemskimi značilnostmi.« (Zabukovec 1998: 7)

Na kratko pogledjmo, o čem govorita Fraser in Moos:

- medosebni odnosi - sodelovanje, povezanost med učenci, napetost v stikih, podpora učitelja;
- osebni razvoj posameznika - lastno napredovanje, višina postavljenih ciljev, motivacija za doseganje ciljev, osebna rast;
- kategorija sistemskih sprememb - pravila, jasnost pričakovanj, mehanizmi kontrole, spremenljivost.

Teoretični temelj raziskovanja razredne klime je predvsem Lewinova teorija polja. Govori o tem, da naj bi bilo posameznikovo vedenje odvisno od:

- njegovih osebnostnih značilnosti (želje, pričakovanja, vrednote, navade ...),
- dejavnikov in vplivov iz okolja.

Prepletanje teh osebnostnih značilnosti in dejavnikov okolja vpliva na to, ali okolje omogoča ali zavira zadovoljevanje potreb posameznika. To pa odločilno vpliva na zadovoljstvo oziroma napetosti v posamezni skupini.

Pomembno se mi zdi poudariti, da je zaznavanje klime tesno povezano z dosežki učencev. Torej, dobra klima je nujno potrebna za dobre rezultate učencev.

» Sklepamo torej lahko, da je za dobre učne rezultate pomembno tako prijetno in spodbudno vzdušje kakor tudi jasni cilji in struktura učne ure.« (Zabukovec 1998: 8)

Zanemarljivo pa ni niti dojemanje klime s strani učiteljev. Učitelji v razredu opazijo več zadovoljstva in tekmovalnosti kot učenci, obenem pa manj napetosti, težavnosti in povezanosti, kot jih v medsebojnih odnosih opažajo učenci sami. Pri izraženih željah glede klime pa si tako kot učenci želijo več povezanosti in manj tekmovalnosti, napetosti in težavnosti. Zanimivo pa je tudi to, da običajno učitelji klimo v razredu ocenjujejo za bolj pozitivno kot učenci sami.

Obstaja pa tudi povezava med učiteljevo interakcijo pri poučevanju in razredno klimo. Pogosteje kot učitelj pohvali učence, več sodelovanja je v njihovem odnosu, učenci tašnemu pouku pripisujejo tudi manjšo težavnost. Učitelj pa lahko tudi spodbuja komunikacijo med učenci in njihovo povezanost, kar tudi poveča zadovoljstvo.

Spreminjanje klime je nujno povezano z željo vseh udeležencev po spremembi. Poteka po v naprej načrtani poti:

- ugotavljanje obstoječe klime,
- posredovanje rezultatov učiteljem,
- pogovor in razmišljanje o rezultatih med učenci in učitelji,
- načrt ukrepov za izboljšanje klime,
- ponovno merjenje klime.

Pomembno je, da pri spreminjanju klime sodelujejo vsi vpleteni – učenci, učitelji, ravnatelj, šolska svetovalna služba, drugimi delavci šole in, ne nazadnje, tudi starši. Naj poudarim še to, da je šolska klima tesno povezana s šolsko kulturo – z vrednotami, stališči in odnosi.

(Marentič Požarnik 2003: 242-243)

Cirila Peklaj v svojem članku *Spodbujanje sodelovanja – različni pristopi k razvoju sodelovalnih veščin v razredu* pove, da je med sodobnimi učenci vse več individualizma, tekmovalnosti in agresivnosti, kar zelo neugodno deluje na razredno in šolsko klimo. Razlog vidi v tem, da je danes v družini manj otrok in imajo ti zato manj izkušenj delovanja v skupini, torej dogovarjanja, sklepanja kompromisov, skupnega reševanja problemov, deljenja z drugimi, odrekanja ali čakanja da pridejo na vrsto. Govori tudi o tem, da družine skupaj preživljajo vse manj časa. Socializacijsko praznino zapolnjujejo novi dejavniki socializacije – računalnik in televizija, ki pa individualizacijo samo poglobljajo. Toda – dobri socialni odnosi so vseeno izjemno pomembni za zdrav socialni razvoj otroka.

» *V interakciji z drugimi otrok zadovoljuje svoje socialne in emocionalne potrebe; izgrajuje si pozitivno samopodobo; razvija moralno presojanje in socialne vrednote; razvija kompetentnost v medsebojnih odnosih; doživlja osamosvajanje od primarne družine; zadovoljuje potrebe po druženju, zabavi; druženje s pripadniki nasprotnega spola mu omogoča dozorevanje na spolnem področju ter kasneje izbiro partnerja (Christopher, Nagle, Hansen, 1993)«* (Peklaj 1998: 288)

Pomemben prispevek k dobri klimi je torej obvladovanje *sodelovalnih veščin*, tako posameznik vzpostavi in vzdržuje kontakt z drugimi člani skupine, ter obvladuje *komunikacijskih veščin*. Osnovni pogoj za uspešno sodelovanje skupine in s tem dobre klime pa je *zaupanje*. Pozitivno vpliva tudi to, če so člani skupine sposobni prositi za pomoč in imajo veščine vodenja – oziroma se zavedajo, da se teh lahko vsakdo izmed njih nauči in niso zgolj sposobnosti izbranih posameznikov!

Za dobro socialno klimo v razredu se mi zdijo ključni:

- sodelovalni odnos (učenci, svetovalci, učitelji, starši),
- vključenost (v šolsko delo),
- povezanost med učenci samimi,
- zadovoljstvo vseh vpletenih s svojim delom,
- personalizacija,
- usmerjenost k ciljem – jasnost ciljev
- inovativnost in odprtost
- individualizacija (npr. samo odločanje o izbirnih predmetih).

Zanimivi so se mi zdeli tudi napotki, kako preprosto bi učitelji lahko vplivali na boljšo klimo v razredu. Pišejo o tem, da naj bi bil učitelj otrokom v zgled. Da naj bi imel otroke rad. Da naj bi vzljubil predmet, ki ga poučuje, se zato nanj tudi ustrezno pripravil in si strukturiral potek ure. Pomemben poudarek so dali tudi na razredne ure in njihov pomen. Z učenci naj bi se na razrednih urah pogovarjali o tem »Kje smo?« – v smislu razreda, »Kam gremo?« – cilji, ter »Kako gremo?« – s pomočjo pozitivnega vzdušja v razredu, pripadnosti skupini in premagovanja ovir. Učitelj naj bi imel tudi znanje in spretnosti v reševanju konfliktov in njihovem preprečevanju. Pomembnost pa so pripisali tudi vlogi staršev pri spreminjanju razredne in šolske klime.

Povzeto po izmenjevalnici pedagogi.org

([http://www.pedagogi.org/izmenjevalnica/index.php?PHPSESSID=ce301cd96dbefcb8ba3a76fd4fd93066&direction=0&order=&directory=Temeljni%20pedagoski%20studij/Psihologija%20za%](http://www.pedagogi.org/izmenjevalnica/index.php?PHPSESSID=ce301cd96dbefcb8ba3a76fd4fd93066&direction=0&order=&directory=Temeljni%20pedagoski%20studij/Psihologija%20za%20))

1.4. Pomen svetovalnih delavcev na šoli

Šolskega svetovalnega delavca sem si vedno predstavljala kot posrednika med učitelji in učenci in večkrat tudi med starši in učenci ali učitelji. Njegovo delo se mi je vedno zdelo zelo pomembno za splošno dobro počutje in dobro klimo v šolo.

Karakteristične funkcije šolskega svetovanja so:

- *svetovanje* (*»counseling«*) – »To je tista vrsta dejavnosti (pomoči), ki jo svetovalni delavec izpeljuje s posameznimi učenci, v majhnih skupinah (3-5 učencev / otrok), oddelkih (vzgojnimi skupinami) ali v večjih skupinah učencev (otrok) ... Sem sodi tudi vsa pomoč, usmerjena v reševanje problemov in vprašanj, s katerimi se učenci / otroci neposredno obračajo na svetovalnega delavca ter ki zadevajo učenčovo šolsko delo (učenje) ter različne osebne in socialne probleme.« (Resman 1999: 70)
- *posvetovanje* (*»consulting«*) – »... je sodelovanje s 'tretjo stranko', s starši, učitelji, vodstvom šole in drugimi, ki jim je v ospredju skrb otrok / učencev, imajo nanje vpliv ter jim je tudi v ospredju njegovo delo in razvoj.« (Resman 1999: 70, 71)
- *koordiniranje* (*»coordinating«*) – »... proces, pri katerem svetovallec prevzema pobudo pri upravljanju in vodenju posameznih aktivnosti oziroma programov, vezanih

na rast, razvoj, življenje in delo posameznikov ali skupin učencev / otrok.« (Resman 1999: 71)

Pomembna razlika je ali ima šola sama zaposlenega svojega strokovnega delavca za področje svetovanja ali pa ob težavah na pomoč pokličejo eksterne delavce. Menim, da je prednost stalno prisotnega svetovalca velika. Veliko bolj je seznanjen z vsemi detajli, ki so običajno zelo pomembni, svetuje lahko veliko bolj konkretno, saj običajno pozna situacijo zelo natančno, stopnja zaupanja je večja, saj so otroci ob pogovoru z znanim svetovalcem bolj sproščeni.

Kljub temu pa je pomembno tudi sodelovanje z eksternimi svetovalci, na primer centri za socialno delo in drugimi pomembnimi organizacijami v lokalni skupnosti. Popolnejša kot je socialna mreža, lažje bo posamezniku s problemom pomagala najti pravo pot iz nastale situacije.

»... Vse šolske sisteme pa je po področjih (predmetu, izhodišču in cilju) svetovanja mogoče v grobem deliti v dva dela:

- a.) svetovanje, ki mu je izhodišče postavljen program, cilj pa uresničitev (realizacija) tega programa;*
- b.) svetovanje otrokom, mladini oziroma učencem, pri čemer so izhodišče razvojne posebnosti otrok (zrelost, sposobnosti), cilj pa je njegova šolska, profesionalna, življenjska uspešnost (uresničenost). ...« (Resman, Bečaj, Bezić, Čaćinović-Vogrinčič, Musek 1999: 14)*

1.4.1. Metode dela svetovalnega delavca na šoli

Menim, da je najpomembnejša metoda dela, ki bi jo svetovalni delavci na šolah morali obvladati, *delo s skupino*. S tem ne mislim le delo z določenimi razredi, letniki, oddelki in neformalnimi skupinami, ki se tvorijo v šolah, pač pa tudi delo z učiteljskih kolektivom in drugimi delavci šole ter, ne nazadnje, s starši.

Zelo pomembno je tudi *delo s posameznikom* (Social Casework). Učenci se svetovalni delavki na šoli večkrat zaupajo s težavami, ki jih imajo, ne le v šoli, pač pa tudi o tistih problemih, ki jih težijo v izvenšolskem okolju (starši, prijatelji ...)

Za povezanost šolskega in izvenšolskega okolja lahko veliko prispeva ravno šolski svetovalni delavec z metodo *skupnostnega socialnega dela*. To lahko doseže z različnimi akcijami v bližnji okolici, kot je na primer organizacija prostovoljnega dela v domu za stare.

Pomembna je tudi metoda *raziskovanja v socialnem delu*, kamor pravzaprav spada tudi moja diplomska naloga.

»Danes si socialnega dela ne moremo predstavljati brez sočasne uporabe raziskovalne metodologije. Za načrtovanje socialnega razvoja, obsega in ukrepov socialne politike in kateregakoli njenega področja, za pripravo različnih socialnih programov in socialnih akcij je raziskovanje nujno potrebna sestavina, brez katere načrtovanega dela ne moremo dobro opraviti.« (Milošević Arnold, Postrak 2002: 91)

Ob tem, da nam je v ospredju kvalitetno delo svetovalnega delavca, pa je nujna tudi *supervizija v socialnem delu*, ki strokovnjaku nudi vodenje, usmerjanje, nadzor in podporo ter seveda pomoč pri samem delu in njegovih izpopolnitvah. Pomembno pa je tudi to, da je supervizija pomemben dejavnik, ki strokovne delavce ščiti pred pregorelostjo strokovnjaka.

1.4.2. Vloge svetovalnega delavca na šoli

Svetovalni delavec na šoli mora nujno biti *svetovalec* – še posebej učencem samim, da ti svoje funkcioniranje lažje prilagodijo sistemu – šoli.

Zastopnik in zagovornik otrok mora biti svetovalec v odnosu do učiteljev in tudi do drugih institucij, s katerimi učenec prihaja v stik.

Učitelj učencev, da se naučijo vsega tistega, kar jim bo pomagalo bolje funkcionirati – ne le v šolskem okolju, pač pa tudi v izvenšolskem okolju.

Usposobljevalec, ne le učencev, pač pa tudi staršev in učiteljev pri razvijanju sposobnosti premagovanja različnih življenjskih preizkušenj.

Pogajalec med različnimi udeleženci v problemu za spremembo disfunkcionalnega sistema v funkcionalnega.

Svetovalni delavec mora tudi izvajati *intervencije* za zaščito ogroženega človeka – v šolskem primeru gre običajno za učenca.

Pogosto so svetovalni delavci tudi *priskrbovalci*, saj urejajo tudi razne podpore kot je na primer regresirana prehrana – torej pomagajo priskrbeti določeno pomoč oziroma ugodnost.

Svetovalni delavci nastopajo tudi v vlogi *organizatorjev* raznih aktivnosti.

So *konzulanti* – tu imam še posebej v mislih skupine prostovoljcev.

Posredniki – mediatorji so še posebej med učenci in učitelji ter včasih tudi učenci in njihovimi starši. Občasno pa to posredovanje presega okvire šolskega prostora in sega tudi izven njih v nekatere druge ustanove.

Pomembna naj bi bila tudi vloga *aktivista*. Svetovalni delavci na šolah namreč pogosto med prvimi opazijo, kateri detajli v šolskem sistemu niso v dobrobit otrokom. Kot aktivisti bi lahko ukrepali in tako mogoče dosegli tudi kakšno spremembo na bolje.

Šolski svetovalni delavci pa so imeli pomembno vlogo tudi pri uvajanju same devetletke. Cvetka Skok, šolska psihologinja OŠ Srečka Kosovela iz Sežane, v članku *Prvi odzivi in izkušnje kurikularne prenove*, objavljenem v reviji *Šolsko svetovalno delo*, govori o pomembni vlogi šolskega svetovalca pri prenovi šole. V njihovem konkretnem primeru je šolska svetovalka postala pomemben član šolskega svetovalnega tima, ki je deloval na didaktičnih pripravah in pri načrtovanju pouka s šestletniki. Sodelovala je v širšem strokovnem timu, ki ga je vodila pedagoška svetovalka Zavoda RS za šolstvo. Izpeljali so tudi simulacijo organizacije izbirnih predmetov in kadrovske slike do popolnega prehoda šole na nov program, izobraževanje kadrov, nazadnje pa tudi samoocenjevanje. Svetovalna delavka se je vključila tudi v tehnične podrobnosti izvedbe spremenjenega načina pouka – načrtovanje dela, izbiranje opreme in urejanje učilnic.

1.4.3. Spretnosti in lastnosti svetovalnih delavcev na šoli

Svetovalni delavci naj bi imeli celo vrsto spretnosti in lastnosti. Verjamem, da se na podlagi tega mnogi dijaki odločajo za ta študij; tudi jaz sem se. Vseeno pa so nekateri ljudje bolj primerni za eno področje dela, drugi pa za drugega.

Za svetovalnega delavca na šoli se mi zdi najpomembnejših več stvari, ne le ena sama. Vendarle pa bi dala na prvo mesto željo po delu z otroki, žar, voljo ter potrpežljivost pri delu z njimi; svetovalni delavec mora imeti otroke rad.

Taka oseba mora znati spoštovati vsakega človeka, ne glede na njegova prepričanja, njegovo preteklost, družino, zunanji izgled ... Sposobna mora biti velike empatije do sočloveka. Osrednja vrednota, ki mora usmerjati vsakega socialnega delavca na prav vseh področjih socialnega dela, pa je seveda altruistično stališče.

»Strokovnjaki se morajo ves čas zavedati, da s tem, ko drugim pomagajo, naredijo tudi nekaj zase.« (Milošević Arnold, Poštrak 2002: 105)

Zelo pomembne pa so seveda veščine, ki jih socialni delavci uporabljajo v samem konkretnem delu z uporabnikom.

To so predvsem :

- poslušanje in povzemanje,
- vodenje,
- reflektiranje,
- konfrontiranje,
- interpretiranje,
- informiranje,
- podpora,
- evalviranje.

Na koncu se mi zdi pomembno poudariti tudi to, da mora svetovalni delavec poznati in razumeti razvoj otrok. Še posebej socialni razvoj – z namenom bolje razumeti otroka.

2. PROBLEM

Iskanje teme za pisanje diplomske naloge mi je sprva delalo precej težav. Nato pa sem premislila, katera področja dela me najbolj zanimajo in kje si v prihodnosti želim delati. Tako sta v ožji izbor prišla dva tipa ustanov – šole in domovi za ostarele. Ker si želim delati v okolju, v katerem živim in kjer sem odraščala, in ker specifične domačega okolja tudi najbolje poznam, sem se odločila obiskati šole in dom za starejše občane v moji okolici. Z nekaterimi organizacijami sem v času študija že navezala kontakte s pomočjo opravljanja prakse, prostovoljnega dela, zato mi sam pristop ni delal hujših težav. S svetovalnimi delavkami smo se namreč že poznale.

Odločila sem se, da svetovalnim delavkam na ustanovah povem, da temo diplomske naloge še iščem. Ker pa me ravno področje njihovega dela najbolj zanima, si želim na osnovni in srednji šoli ter v domu za starejše občane vprašati, če imajo v bližnji prihodnosti v načrtu kakšno raziskavo, ki bi jo lahko jaz opravila zanje in se na ta način še bolje seznanila z njihovim delom ter tako naredila tudi raziskavo za moje diplomsko delo.

K svetovalnim delavkam sem se telefonsko najavila na razgovor. Ko sem jim povedala, da pišem diplomu in kako sem si jo zamislila, so bili odzivi različni.

Obiskovala sem Srednjo ekonomsko šolo v Radovljici in svetovalno delavko sem poznala še iz svojih srednješolskih let. Zelo prijazno me je sprejela in bila povsem navdušena nad idejo, da bi za njih opravila raziskavo. Predlogov za temo ji ni in ni zmanjkalo, vsi so bili zelo zanimivi. Zanimali so jo vzroki za razmah droge na šoli, vedno večja nesoglasja med učenci in učitelji ter s tem v povezavi tudi vedno bolj ostri odnosi in pogovori med njimi, najbolj pa so jo zanimali dijaki, ki ponavljajo razred, teh je namreč vsako leto več. Svetovalna delavka je svoj predlog za raziskavo razširila na preučevanje stanja stvari v osnovni šoli, sama namreč vidi precejšen razlog za nastalo situacijo v osnovnih šolah in tamkajšnjem delu.

Ta pogovor mi je dal velik zagon za delo. Razmišljala sem celo, da na pogovor na osnovno šolo sploh ne bi šla, saj so mi bile že teme na srednji šoli zelo zanimive. A sem se odločila, da grem tudi tja, saj sem imela že dogovorjen termin.

Tudi tam me je bila svetovalna delavka, s katero sva že prej uspešno sodelovali, lepo sprejela. Tudi njej se je moja ideja za diplomsko nalogo, predvsem sam pristop, zdel zelo zanimiv. Poleg tega pa sem na razgovor prišla ravno v času, ko so se odločali o nivojskem pouku – ga v šolskem letu 2006/07 še imeti ali ne več. Ta tema je bila že nekaj časa precej vroča in mnenja o njej so si bila zelo različna. Nekateri delavci šole in prav tako tudi starši so bili za ohranitev nivojev, večina pa za ukinitve. Svetovalna delavka si je želela izvedeti tudi mnenje otrok. To se mi je zdela dobra priložnost, da sama to temo, ki je tudi mene zelo zanimala, a o njej še nisem dovolj vedela, bolje raziščem in se poučim o njej.

Blizu mi je bil predvsem njen pristop k celotnemu problemu: odločitev o nivojskem pouku in njegovo primernost preizprašati pri učencih, ki jih odločitev tudi najbolj zadeva in so zato pri iskanju odgovora najpomembnejši in najbolj vpleteni – čeprav so še »majhni otroci« in čeprav naj bi o vseh pomembnih odločitvah namesto njih odločali »razsodni odrasli« ...

»Svetovalna služba se mora usmeriti v sodelovanje pri načrtovanju šolskega procesa (režima dela šole). Za to pa potrebuje kvantitativne podatke, potrebovala pa bo tudi kvalitativne podatke. Naloga svetovalca je zbirati informacije o šoli in njenem delu, ta material obdelati, ga interpretirati, imeti posvete z ljudmi na šoli in skupaj z njimi načrtovati izboljšave in reševati probleme.« (Resman 1999: 87)

Tako sem se zelo hitro odločila, da je to tema, ki mi najbolj leži in me zanima. Problem pa je nastal potem, ko sem o svoji odločitvi morala obvestiti še svetovalni delavki v drugih dveh ustanovah. Kljub temu, da sta ves čas vedeli, da teren šele raziskujem, mi je bilo težko povedati, da se nisem odločila za njihovo raziskavo.

Svetovalni delavki na srednji šoli mi je bilo zelo težko sporočiti, da se nisem odločila za raziskavo pri njej, ker je med pogovorom videla, da so me njene ideje zelo navdušile. Zato sem k njej odšla osebno, da sem se prepričala o tem, da je moja odločitev prav razumela. Lepo sva se pogovorili in ponudila mi je sodelovanje, če bi si to želela kdaj v prihodnje. Ta njena ponudba in najin pogovor mi je dal vedeti, da ni nobene zamere zaradi moje odločitve, da raziskavo opravi drugje.

Nato sem se morala soočiti z novim vprašanjem – kaj konkretno zanima mene in kaj svetovalno delavko na osnovni šoli. Kako to uskladiti? Kako napisati vprašalnik, da bodo

rezultati zares nekaj povedali – meni in njej. Poleg tega pa se je bližal konec šolskega leta in je bilo potrebno vprašalnik razdeliti med učence dokaj hitro.

Svetovalno delavko je zanimal posnetek stanja, kako otroci razmišljajo o nivojih in zunanji diferenciaciji. Zanimale so jo pozitivne in negativne strani nivojskega pouka ter ali bi si nivoje še želeli imeti ali ne. Poleg tega pa jo je zanimalo še dogajanje v nivojih in počutje učencev v nivojih.

Sama pa sem določila vprašanja, na katera sem z mojo diplomsko nalogo želela odgovoriti.

Vprašanja:

1. Kakšna je razlika v razredni klimi med nivoji in matičnim razredom?
2. Kako dejstvo, v katerem nivoju se učenec nahaja, vpliva na to, ali si nivoje še želi oziroma ne želi imeti?
3. Kako nivo, v katerem je učenec, vpliva na razumevanje pouka?
4. Kako nivo vpliva na mnenje o samem nivojskem pouku?

S sestavo vprašalnika, ki bi bil primeren tako za potrebe osnovne šole kot tudi za mojo diplomsko nalogo, sem imela kar nekaj težav. Vprašalnik sem želela sestaviti sama, s čemer pa se svetovalna delavka ni strinjala, saj ni bil strogo naravnani v merjenje razredne klime. Zato smo se skupaj s svetovalno delavko na osnovni šoli in mentorico na Fakulteti odločile, da bomo klimo merile z vprašalnikom, ki ga je za naše razmere priredila V. Zabukovec in je objavljen v knjigi *Merjenje razredne klime – priročnik za učitelje*. Poleg tega pa smo dodale še nekaj svojih vprašanj.

Še prej pa sem si odgovorila na postavljena vprašanja, torej, postavila sem hipoteze.

2.1. Hipoteze

Ničelne hipoteze:

1. V matičnem razredu je klima enaka kot v razredu, kjer poteka nivojski pouk.
2. Vsi trije nivoji si ne želijo imeti nivojski pouk.
3. Vsi trije nivoji enako dobro razumejo razloženo snov.
4. Vsi trije nivoji imajo enako mnenje o nivojskem pouku.

Delovne hipoteze:

1. V matičnem razredu je klima boljša kot v razredu, kjer poteka nivojski pouk.
2. Tretji nivo si še naprej želi nivoje, drugi in prvi nivo pa si nivojev ne želita več.
3. Vsi trije nivoji enako dobro razumejo razloženo snov. (delovna hipoteza je enaka ničelni hipotezi)
4. Učenci v tretjem nivoju imajo boljše mnenje o nivojskem pouku kot učenci drugega in prvega nivoja.

3. METODOLOGIJA

3.1. Vrsta raziskave

Moja raziskava je komparativna, saj obravnavam primerjavo med klimo pri angleškem jeziku v nivojih in matičnem razredu ter med nivoji samimi (1., 2. in 3. nivo).

Nivo (prvi, drugi ali tretji) in razred (7., 8. ali 9. razred ter oddelek) sta v moji raziskavi neodvisni spremenljivki.

Odvisne spremenljivke pa so:

- o klima pri angleškem jeziku (pokazatelj so zbrane točke: 21 – slaba klima 63 – dobra klima),
- o želja po nivojskem pouku (si ga oziroma si ga ne želijo več),
- o razumevanje snovi (slabše, enako, boljše),
- o mnenje o nivojskem pouku (slabše, enako, boljše).

Poudariti moram, da sem se glede klime osredotočila le na angleški jezik. Za matematiko in slovenski jezik klime nisem računala. Vse ostale podatke pa sem obravnavala v celoti. S tem mislim na mnenje o nivojih, razumevanje razlagane snovi v nivojih in seveda samo željo po nivojih.

3.2. Merski instrument in viri podatkov

Merski instrument, ki sem ga uporabila, je vprašalnik. Po posvetovanju z mentorico na faksu in svetovalno delavko sem se odločila za vprašalnik iz priročnika V. Zabukovec, *Merjenje razredne klime*. Vprašalnik obsega 21 trditev, na katere učenci odgovarjajo s »tako je« oziroma »ni tako«. Učenci so odgovorili na vprašalnik dvakrat, enkrat z vidika matičnega razreda in drugič z vidika nivojskega pouka. Maksimalno število doseženih točk je 63, minimalno pa 21. Vključila sem še pet dodatnih vprašanj o razumevanju in mnenju o nivojskem pouku.

3.3. Populacija in vzorčenje

V populacijo smo vključili vse učence 7., 8. in 9. razreda Osnovne šole Antona Tomaža Linhartarja Radovljica v šolskem letu 2005/06. To je 316 učencev; 100 učencev 7. razreda, 106 učencev 8. razreda in 110 učencev 9. razreda.

3.4. Zbiranje podatkov

Izpolnjevanje vprašalnika je potekalo med rednimi urami. Zaradi organizacijskih težav je vprašalnik učencem razdelila svetovalna delavka sama. V kontakt z učenci sem si želela stopiti sama, a nam okoliščine tega niso dopuščale. Učitelji mi namreč ne bi hoteli odstopiti del svojega pouka, svetovalna delavka pa ima med njimi avtoriteto in se njenim predlogom zato ne upirajo. Poleg tega bi otroci vprašalnik o nivojih lahko reševali šele zatem, ko bi raziskavo odobrili oziroma izpoldnjevanje dovolili njihovi starši. Na tak način smo se odvečnim zapletom izognili, prihranili pa smo tudi precej časa, saj se je konec leta hitro približeval in smo morali pohiteti z razdeljevanjem vprašalnikov.

Kljub tej poenostavitvi verjamem, da to ni vplivalo na rezultat raziskave! Verjamem, da so učenci iskreno odgovarjali na vprašanja, saj je bil vprašalnik anonimen.

3.5. Obdelava in analiza podatkov

Z analizo rezultatov je bilo ogromno dela. Vprašalnik je dolg, poleg tega pa še dvojen. Vsakega učenca bi morala posebej ovrednotiti za vsak predmet, kar bi pomenilo 21 vprašanj za 3 predmete, dvakrat – za nivoje in matični razred. Ker pa so vnaprejšnji delni rezultati (analiziranih zgolj nekaj postavk za osnovno šolo) odločili, da bodo v šolskem letu 2006/07 v obliki nivojskega pouka izvajali le angleški jezik, sem se tudi sama odločila za podrobno analizo tega predmeta.

Tako sem vrednotila za vsakega učenca posebej angleški jezik v matičnem razredu in nivojskem pouku. Rezultate sem vnesla v računalnik skupaj s podatki o tem, kateri nivo posamezen učenec obiskuje, kakšno je njegovo mnenje o nivojskem pouku, kako nivojski

pouk razume in ali si ga vnaprej želi ali ne. Vse te podatke sem vnesla za vsakega učenca posebej - za slovenski in angleški jezik ter za matematiko.

Nato sem s pomočjo profesorja dr. Nina Rodeta s statističnim programom SPSS analizirala dobljene rezultate.

Za analizo rezultatov o klimi sva uporabila t-test.

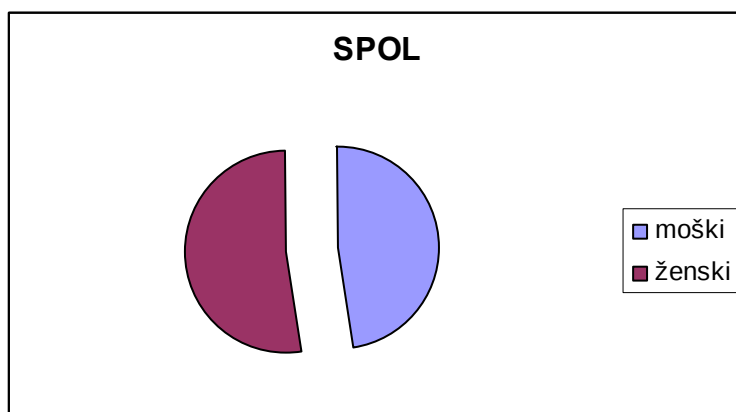
Vse ostale povezave pa sva izračunala s pomočjo χ^2 .

4. REZULTATI

4.1. Razporeditev učencev glede na spol

V raziskavo je bilo vključenih 316 učencev Osnovne šole Antona Tomaža Linharta Radovljica; 52,2 % deklic in 47,2 % dečkov. Dva učenca spola nista napisala. Učenci 7. razreda, 100 otrok, je odgovarjalo le na vprašanja o angleškem jeziku, saj matematike in slovenskega jezika v nivojih še niso imeli.

GRAFIKON 1 – Razporeditev učencev glede na spol

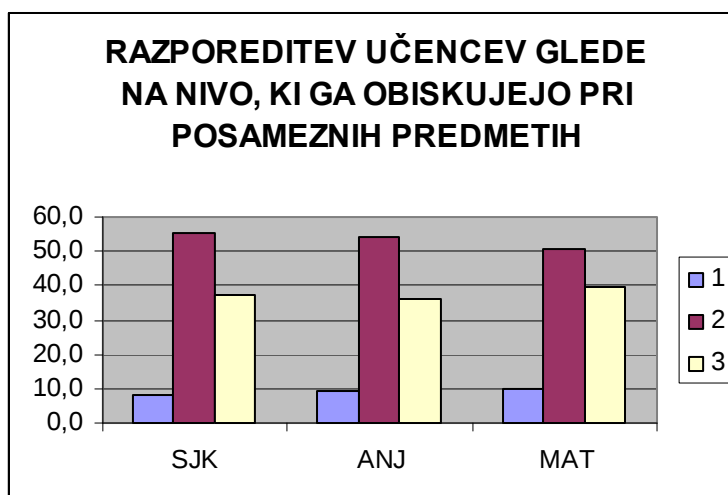
4.2. Razporeditev učencev glede na nivo

Pri slovenskem jeziku je večina učencev - 55,1% uvrščena v 2. nivo. Le 7,9% učencev je v 1. in kar 37% v 3. nivoju.

Pri pouku matematike je 50,5% učencev v 2. nivoju, v 1. nivoju je 10,2 % učencev, v 3. pa kar 39,4%.

Tudi pri angleškem jeziku ni večjih odstopanj. 54,4% učencev je v 2. nivoju, v 1. nivoju je 9,5%, v 3. pa 36,1 % učencev.

GRAFIKON 2 – Razporeditev učencev glede na nivo, ki ga obiskujejo

Pri vseh predmetih je največ učencev razvrščenih v 2. nivo. Pouk v 2. nivoju je namreč najbolj primerljiv z načinom dela v matičnem razredu. Precej učencev je uvrščenih tudi v tretji nivo, le peščica pa obiskuje 1. nivo. V prvem nivoju je delo namreč zelo prilagojeno specifikam, ki jo učenci, ki ta nivo obiskujejo, imajo. Delo je manj zahtevno, učenci morajo osvojiti zgolj temeljna znanja o obravnavani snovi. Učitelj se jim zaradi manjšega števila učencev lahko tudi bolj individualno posveti.

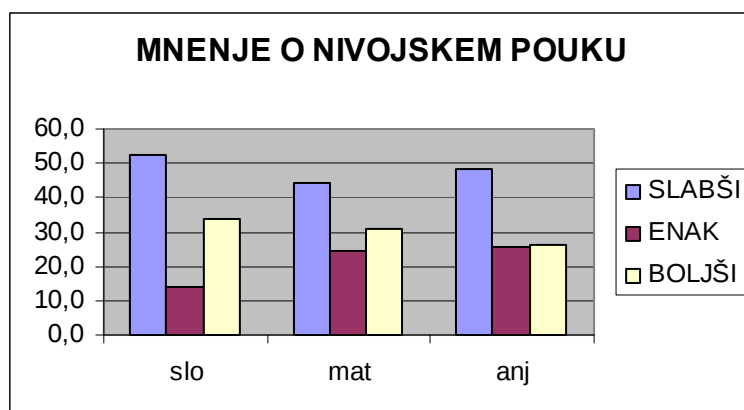
4.3. Razporeditev učencev glede na mnenje o nivojskem pouku

Slovenski jezik se 52,3% učencem zdi boljši v nivojih. Le 13,9% jih meni, da je tak pouk enak kot pouk v matičnem razredu, kar 33,8% učencev pa meni, da je nivojski pouk slabši kot pouk v matičnem razredu.

Pouk matematike se 44,4 % učencem zdi boljši v nivojih. 24,5 % jih enači nivojski pouk s poukom v matičnem razredu, 31% učencem pa se zdi pouk v nivojih slabši.

Tudi pri angleškem jeziku so rezultati podobni – 48,1% učencem se pouk v nivojih zdi boljši, 25,6% učencem se zdi enak, 26,3% učencem pa se tak pouk zdi slabši kot pouk v matičnem razredu.

GRAFIKON 3 – Razporeditev učencev glede na mnenje o nivojskem pouku

Res je, da se skoraj polovici učencev zdi pouk v nivojih boljši od pouka v matičnem razredu. Toda velik je tudi delež tistih, ki nivojski pouk smatrajo za slabši kot je pouk v matičnem razredu.

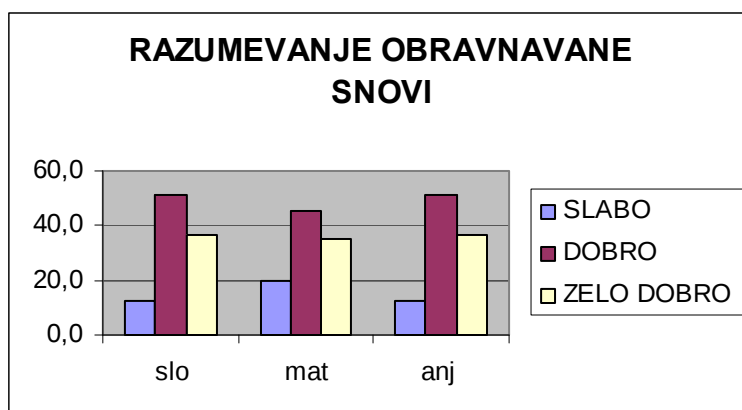
4.4. Razporeditev učencev glede na razumevanje snovi

Zelo dobro pouk slovenskega jezika razume le 12,5 % učencev. Kar 50,9 % učencev ga razume dobro in zaskrbljujočih 36,6 % učencev razume pouk slovenskega jezika slabo. To je kar 79 otrok!

Prav tako pereči so rezultati pri matematiki. Zelo dobro (19,4%) in dobro (45,4%) razume snov pri matematiki 64,8% učencev, kar 35,2% učencev pa matematiko razume slabo.

Snov angleškega jezika razume zelo dobro 12,3% učencev. 50,9% učencev snov razume dobro in kar 36,7% učencev slabo razume snov angleškega pouka.

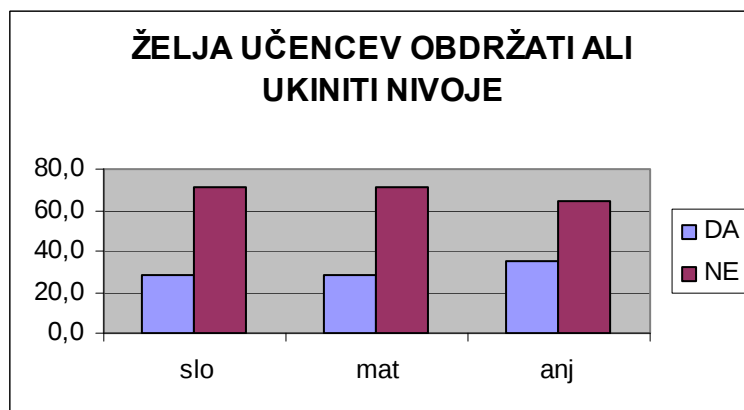
GRAFIKON 4 – Razumevanje obravnavane snovi

Generalno bi lahko rekli, da preveč učencev razlagano snov v nivojih razume slabo. To se ne sklada z glavnim namenom nivojev, da bi učenci lažje in bolje razumeli razlagano snov. Zanimiv je tudi nizek delež učencev, ki pravi, da snov razume zelo dobro.

4.5. Razvrstitev učencev glede na željo (ne)obdržati nivoje

GRAFIKON 5 – Razporeditev učencev glede na izraženo željo o tem, ali nivoje želijo obdržati ali ne

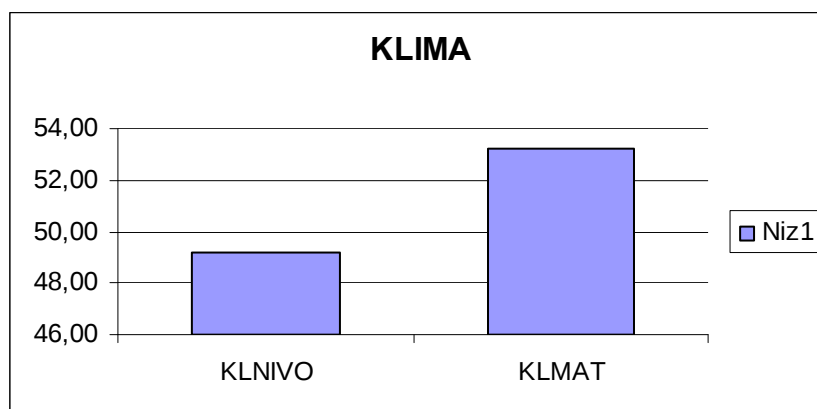

Rezultati vprašanja, če si nivoje učenci še želijo, so si pri vseh treh predmetih zelo podobni. Pri slovenskem jeziku in pri matematiki si nivojev ne želi kar 71,5% učencev. Želi pa si jih 28,5% učencev. Rahla odstopanja so le pri angleškem jeziku; tu si pouka v nivojih ne želi 64,6% otrok, želi pa si ga malenkost več kot pri ostalih dveh predmetih – 35,4%.

4.6. Prva hipoteza - klima

Hipoteza, da je v matičnem razredu klima boljša kot v nivojskem razredu, je potrjena. S t-testom smo namreč pokazali, da je razlika med klimo v matičnem razredu in klimo v nivojih značilna – povprečno število doseženih točk v matičnem razredu je 53,25; medtem ko je povprečje točk v nivojih 49,17. (Ti rezultati se nanašajo konkretno na angleški jezik.)

GRAFIKON 6 - Klima

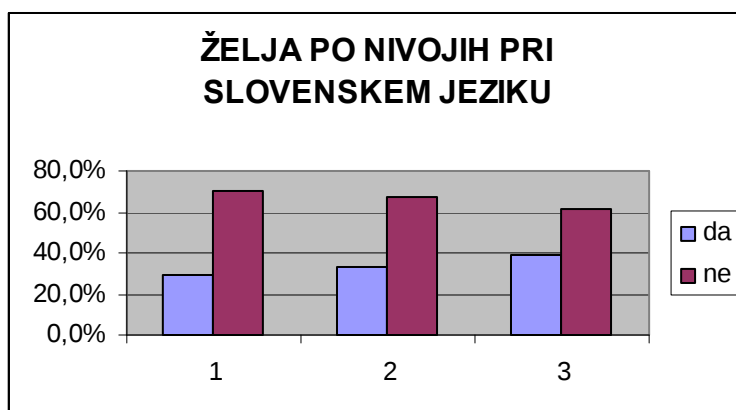

4.7. Druga hipoteza – želja po nivojih

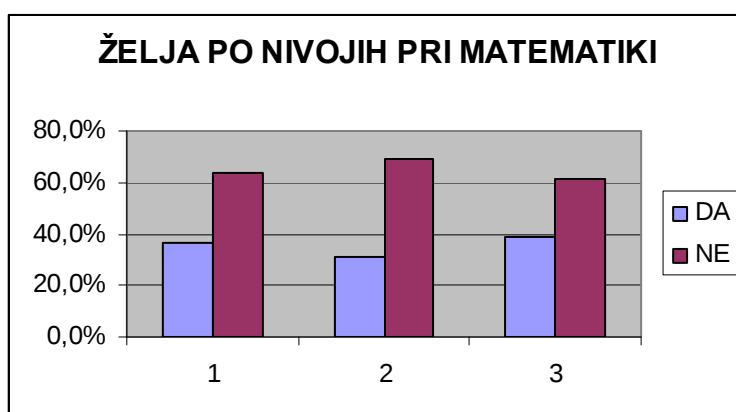
Hipoteza, da si 3. nivo še naprej želi nivojskega pouka, 2. in 1. nivo pa ne; je ovržena. To hipotezo smo ovrgli s pomočjo hi2. Pri vseh predmetih si v več kot 50 % ne želijo imeti več nivojev, ne glede na nivo, ki ga obiskujejo.

Tako obdržimo ničelno hipotezo – da si vsi trije nivoji ne želijo več imeti nivojskega pouka.

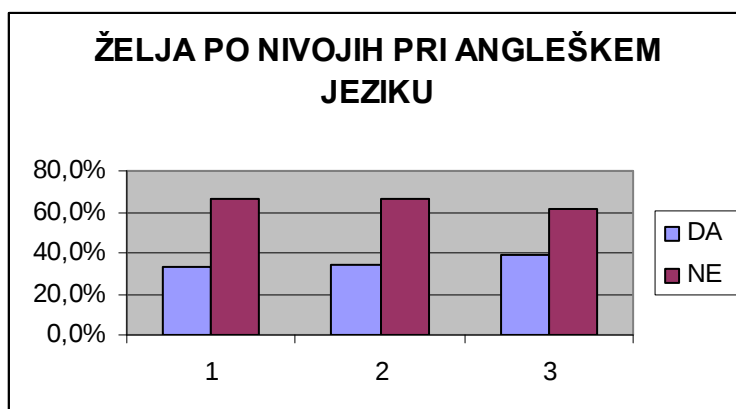
GRAFIKON 7 – (Ne)obdržati nivoje pri slovenskem jeziku

GRAFIKON 8 – Ne/obdržati nivoje pri matematiki

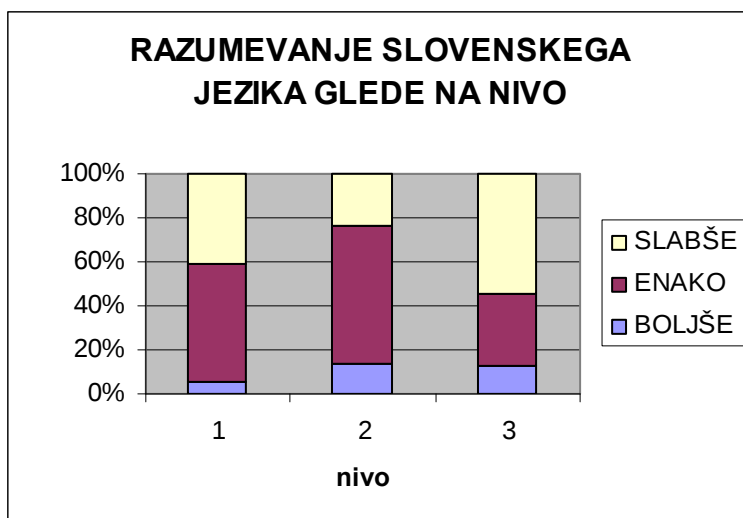
GRAFIKON 9 – Ne/obdržati nivoje pri angleškem jeziku

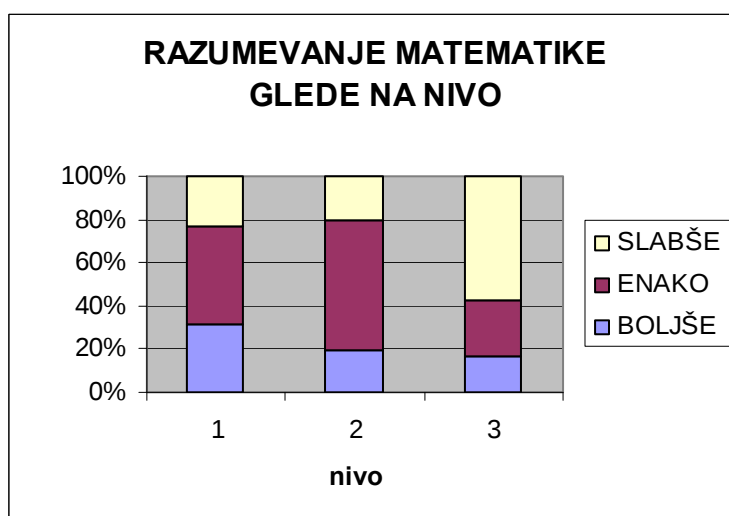
4.8. Tretja hipoteza – razumevanje snovi glede na nivo

Hipoteza, da vsi nivoji enako dobro razumejo razloženo snov; je ovržena. (delovna hipoteza je enaka ničelni hipotezi). Ugotovili pa smo, da so statistično pomembne razlike – 3. nivo namreč slabše razume razloženo snov. In sicer slovenski jezik – v 55%, matematiko – 57,6% in angleščino – v 63,2% razumejo slabše kot so jo razumeli pri matičnem pouku.

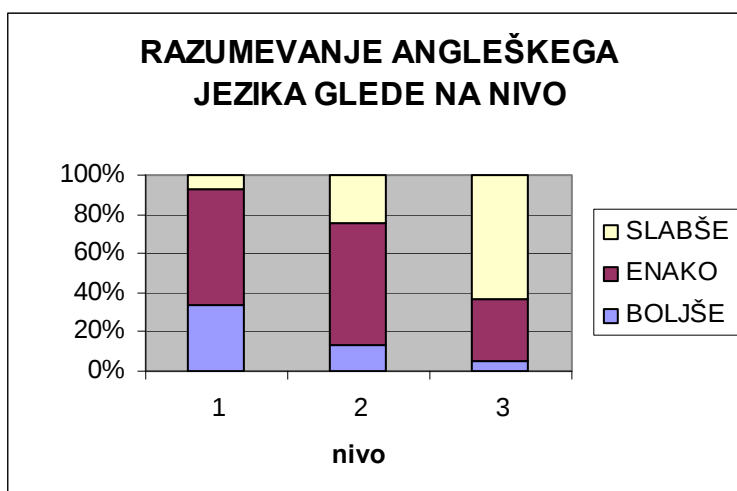
GRAFIKON 10 – Razumevanje slovenskega jezika glede na nivo

GRAFIKON 11 – Razumevanje matematike glede na nivo

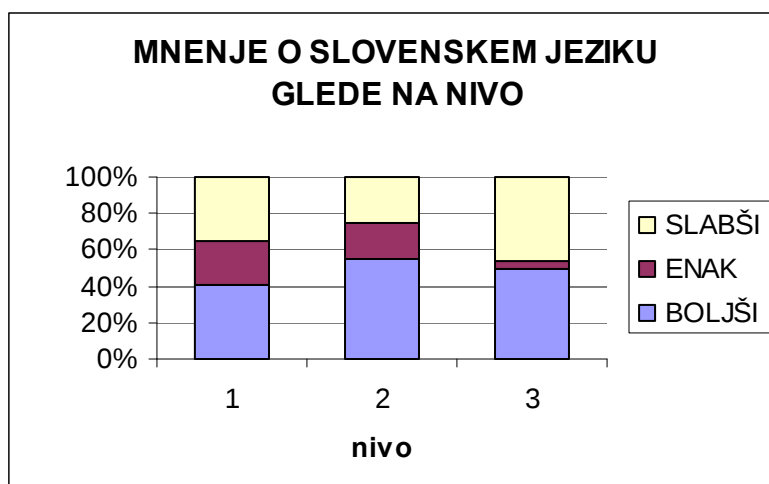
GRAFIKON 12 – Razumevanje angleškega jezika glede na nivo

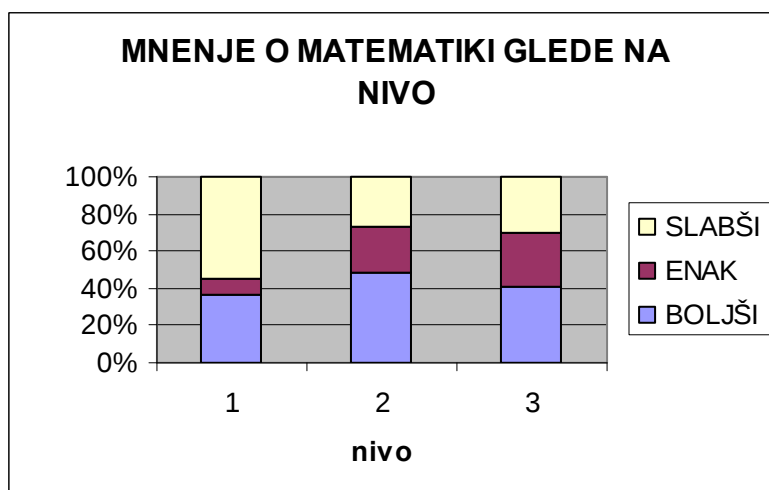
4.9. Četrta hipoteza - mnenje o nivojih

Hipoteza, da imajo učenci v 3. nivoju boljše mnenje o nivojskem pouku kot učenci v 2. in 1. nivoju, je ovržena. Nekaj odstopanja se je pokazalo pri 2. nivoju slovenskega jezika, kjer se jim nivojski pouk v 55,5% zdi boljši kot pouk v matičnem razredu. Zanimiva je tudi razcepljenost 3. nivoja pri slovenskem jeziku na dva pola – 50 % se nivojski pouk zdi boljši, 46,3% pa slabši kot v matičnem razredu. Pri matematiki se učencem prvega nivoja zdi nivojski pouk v 54,5% slabši kot pouk v matičnem razredu. Drugih opaznih odstopanj pri matematiki nisem opazila. Pri angleškem jeziku posebnosti ni, le da so vsi trije nivoji večji delež pripisali mnenju, da je pouk v nivojih boljši. Prvi nivo z 46,7%, drugi nivo z 51,7% in tretji nivo z 43 %.

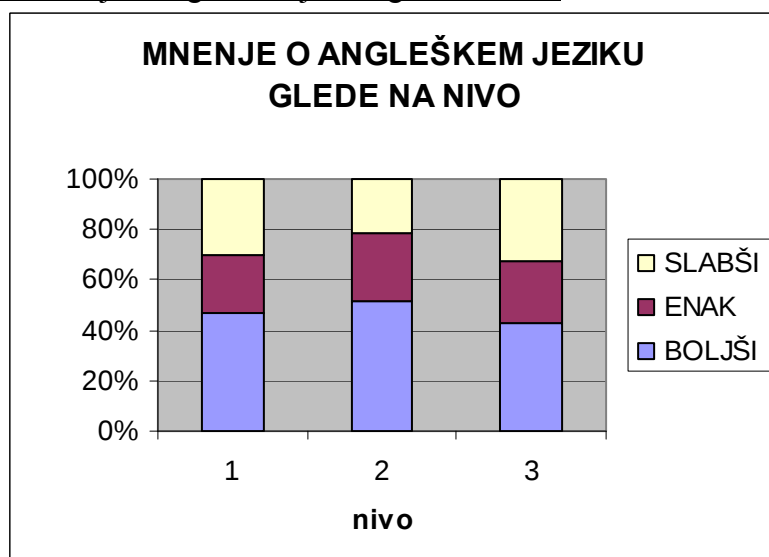
GRAFIKON 13 – Mnenje o slovenskem jeziku glede na nivo

GRAFIKON 14 – Mnenje o matematiki glede na nivo

GRAFIKON 15 – Mnenje o angleškem jeziku glede na nivo

5. RAZPRAVA

Z raziskavo smo ugotovili, da je večina učencev v nivojih razporejena v 2. nivo. 2. nivo je namreč najbolj primerljiv z običajnim poukom. Zelo majhen delež jih je razporejenih v 1. nivo, kjer je podajanje snovi precej upočasnjeno in so zahteve minimalne. Kar nekaj učencev pa obiskuje 3. nivo, ki je najzahtevnejši.

Približno polovici učencev se zdi nivojski pouk slabši kot pouk v matičnih razredih. Ostali so porazdeljeni na dva pola – zdi se jim, da je nivojski pouk enak ali pa boljši kot pouk v matičnem razredu.

Kljub prilagojenemu podajanju snovi nekaj manj kot 20 % učencev slabo razume razloženo snov. Vsi ostali pa razumejo snov dobro ali zelo dobro.

Kljub dosedanjim ugotovitvam pa si le nekaj manj kot 30 % učencev želi obdržati nivojski pouk. Minimalno večji odstotek učencev je za to, da nivoji ostanejo pri angleškem jeziku.

Tudi klima je boljša v matičnem razredu kot v nivojih. Povprečno število zbranih točk v nivojskem pouku je 49 točk, v matičnem razredu pa 53 točk. Ta razlika je statistično zelo pomembna.

Vse te ugotovitve me pripeljejo do sklepa, da nivojski pouk, gledano s strani razumevanja obravnavane snovi, vendarle ni tako slab način dela kot trdijo nekateri. Rekla bi, da je problem v tem, da je ta način dela nov in pri nas še neuveljavljen.

Po rezultatih mojega vprašalnika sodeč, učenci precej dobro razumejo razlagano snov. Le manjši delež učencev razume snov slabo. Ker pa je v zraku še veliko polemik ali je nivojski pouk v redu ali ne, to nezavedno vpliva tudi na učence in njihovo mnenje. Torej, snov dobro razumejo, vseeno pa si nivojev ne želijo več. Prav tako se precej učencem zdi nivojski pouk slabši – le zakaj, če snov bolje razumejo?!?

Rezultati o klimi pa se mi zdijo dokaj razumljivi. Menim namreč, da »razdor« matičnega razreda, ki ga povzroča nivojski pouk, ne vpliva najboljše na počutje učencev. Ravno zato so rezultati pokazali slabšo klimo in željo po ukinitvi nivojev – kljub temu, da je razumevanje snovi s pomočjo nivojev dobro.

Poudariti želim, da klima močno vpliva na uspešnost učencev. To so dokazali v mnogih raziskavah. Zato se mi vendarle zdi pomembno delati na tem, da bi se klima, tudi v nivojskem pouku, izboljšala.

Odgovori na moja na začetku naloge zastavljena vprašanja so naslednja.

1. Razlika v klimi med poukom angleškega jezika v nivojih in poukom angleškega jezika v matičnem razredu je značilna. Razlika med klimo v nivojih in klimo v matičnem razredu je 4 točke.
2. Dejstvo, v katerem nivoju se posamezni učenec nahaja, ne vpliva na to ali si nivoje še želi ali si jih ne želi več. Pri tem vprašanju sem imela v mislih morebitne občutke večvrednosti pri učencih, ki obiskujejo 3. nivo, ker je ta namenjen najboljšim učencem. A se ta moja misel ni potrdila.
3. Nivo nima posebnega vpliva na razumevanje snovi. Zanimivo pa je dejstvo, da ravno tretji nivo nekoliko slabše razume razlagano snov – v več kot 50 %.
4. Mnenje o samem nivojskem pouku ni odvisno od nivoja, ki ga posamezni učenec obiskuje. Tak je namreč moj sklep, glede na raziskavo, ki sem jo opravila v Osnovni šoli Antona Tomaža Linhart v Radovljici.

Do teh ugotovitev sem prišla s pomočjo učencev radovljiške osnovne šole. Vendarle pa sem prepričana v to, da je stanje po večini slovenskih osnovnih šol podobno. Zdi se mi namreč, da je tak rezultat raziskave odgovor na to, da se na spremembe vsi moramo najprej navaditi.

Dokler se nanje ne navadimo, pa v nas sprožajo stres in smo zato nekoliko negativno usmerjeni do novotarij.

Lahko se nam torej pokaže, da je veliko možnosti, da nam nivoji prinesejo nove kakovosti dela, pa smo vendarle nastrojeni proti nivojem.

Tej nagnjenosti proti nivojem pa nismo priča le s strani učencev, pač pa tudi s strani šol, posameznih učiteljev in ne nazadnje tudi staršev. Prepričana pa sem tudi v to, da na mnenje učencev veliko vpliva prav mnenje slednjih, torej staršev. Kljub temu pa bi sama namenila pomemben poudarek boljši klimi tudi v nivojih. Toda – nivoji »kršijo« eno izmed osnovnih

načel za dobro klimo v razredu – stabilnost. Ker otroci menjajo skupine, niso več tako enotni. Vedno znova se morajo prilagajati drugačnim ureditvam, ki jim jih prehodi med skupinami nujno prinašajo s seboj.

Raziskave o nivojskem pouku sem se veselila tudi zaradi tega, ker naj bi o počutju otrok v nivojskem pouku nekaj več izvedela iz prve roke – od otrok samih. Moje mnenje o nivojskem pouku je bilo na začetku bolj negativno kot pozitivno in pričakovala sem, da me bodo rezultati raziskave prepričali v nasprotno.

... A me niso.

Še vedno menim, da zunanja diferenciacija slabo vpliva na otroka v teh občutljivih letih.

Nivojski pouk razdeli prej enotni razred na več delov. Kako naj se učenci v tem znajdejo?!?

Kje naj najdejo svojo pripadnost, v kateri skupini? Delijo se na »slabe« in »dobre«. Tudi nam so učitelji prilagodili obravnavano snov. V rednih urah smo se učili redno snov, ki naj bi jo bolj ali manj obvladali prav vsi. Nekateri so potrebovali dodatno razlago in več vaj in so prišli tudi na dopolnilni pouk. Drugi so stvari obvladali hitreje in jim je učitelj že med redno uro dal dodatne naloge ali pa je tak učenec pomagal tistim, ki stvari še niso dobro razumeli. Lahko pa so prišli še po rednih urah na dodatni pouk. Tudi to je bila neke vrste diferenciacija, a veliko bolj »socialno usmerjena«, notranja diferenciacija. Sama menim, da je ta način dela veliko manj stigmatiziral učence in jih usmerjal k razvijanju čuta do sočloveka. In ravno to je poudarek, ki ga današnji šolski sistem vse preveč pušča v ozadju. Vzgojni element šole, ki je za našo prihodnost zelo pomemben, postaja vedno bolj spregledan. Učiteljem in svetovalnim delavcem so prepovedali skorajda vse vzgojne ukrepe. Toda šli smo v drugo skrajnost. Učitelj ima le malo možnosti kaznovanja otrok. Možnosti, ki pa jih ima (na primer opomin), potrebujejo toliko birokracije, da se marsikateri učitelj temu raje izogne. O tem mi je poročala svetovalna delavka šole. Govorila je tudi o tem, kako nekatere starše večkrat vabijo na šolski sestanek, a se vabilu ne odzovejo. Poudarila bi rada tudi to, da se stopnja nasilja tudi na osnovnih šolah po Sloveniji iz dneva v dan povečuje. Šole zaposlujejo vedno več varnostnikov, saj so učenci v šolske prostore začeli prinašati droge in orožje. Zdi se mi, da se razvoj nasilja na šolah povečuje v skladu z zmanjševanjem pomena vzgoje v osnovnih šolah. To je segment, ki je za šolsko in razredno klimo zelo pomemben.

Na tem mestu bi rada izpostavila še naslednje opažanje: naša šola je storilnostno naravnana. V primerjavi s šolami iz tujine je zelo naporna in prenasočena. Stremimo predvsem k temu, da bi otroci v zelo zgodnjem obdobju obvladali kar čim več različnih znanj. Namesto da bi se

zadovoljili z osnovami in mladim pustili čas za mladost in življenje, jih za potrebe pouka silimo k memoriranju ogromne količine podatkov, formul, izrekov, ki jih večina od njih ne bo nikoli več potrebovala. Pouk se razteza na celotno popoldne. Kje je čas za igro, kje je čas za izvenšolske dejavnosti, za otroštvo in mladost?

Zato bi ta del zaključila s temo, s katero sem tudi začela. Koliko naših osnovnošolcev pozna imena ptic, obrezovati drevje, ve kdaj se kaj sadi ali seje, kako se ravna z rastlinami, kako se kuha in šiva ... Teh življenjsko pomembnih reči šola mladih ne uči in jih ne spodbuja, da bi se to naučili. Šola otroke precej redko vzgaja in jih prepogosto sili k učenju na pamet. Le kaj si mislimo, da bomo s tem dosegli? Splošno razgledanih in srečnih ljudi zagotovo ne.

6. SKLEPI

- Večina učencev je razporejenih v 2. nivo, ki je najbolj podoben pouku v matičnem razredu.
- Polovici učencev se zdi nivojski pouk slabši kot pouk v matičnem razredu.
- Večina učencev razlagano snov v nivojih razume dobro ali pa zelo dobro.
- Le majhen delež učencev si želi nivojski pouk obdržati.
- Klima je v matičnem razredu boljša kot klima pri nivojskem pouku.
- Kljub dobrim rezultatom dela v nivojih je splošno mnenje o nivojih bolj negativno kot pozitivno.

7. PREDLOGI

Pomembno je, da najprej učitelj začuti potrebo po spremembi razredne klime in ima interes ter voljo, da bi stanje izboljšal. S tem je učencem za vzor. Nato mora klimo nujno izmeriti in primerjati sedanjo klimo z želeno. Ko stvari analizira, je ključno to, da se o vsem pogovori z učenci in pravzaprav od njih dobi pravšnje ideje oziroma rešitve za izboljšanje klime v dotičnem razredu. To torej pomeni tudi, da ima vsak razred svojo dinamiko in svoje značilnosti, da se razredi med seboj razlikujejo. Vendarle pa veljajo nekatere splošne zapovedi, ki pomagajo pri vzpostavljanju dobre klime. Učitelj mora imeti rad otroke in svoj predmet. Svoj način poučevanja mora prilagoditi tudi učencem in biti čim bolj pripravljen na uro. Učence mora spoštovati, jih povabiti k sodelovanju in jih večkrat pohvaliti. (Lepa beseda lepo mesto najde!). Postaviti pa mora tudi jasna pravila vedenja pri svojem predmetu. S svojim vzorom vedenja učitelj učencem največ pove. Zato ne sme diskriminirati nikogar. Če pa bi diskriminacijo opazil, mora takoj ostro reagirati. Svetovalni delavec in učitelj morata sodelovati. Prav tako morata k sodelovanju poleg učencev povabiti tudi njihove starše. Začetek ure bi učitelj lahko popestril s kratko fizično aktivnostjo (na primer z desetimi počepi). To bi na otroke zagotovo dobro vplivalo.

Pomemben poudarek bi morali nujno dati socialnim igram. Moj predlog je, da bi pred začetkom pouka šola imela organizirane socialne igre. Tako bi delo veliko boljše potekalo in učenci bi dosegali boljše rezultate. Veliko moč pripisujem tudi razrednim uram. Vsaj občasno bi se morala k razrednim uram vključiti tudi šolska svetovalna delavka. Z učenci bi se lahko igrali igre vlog, se pogovarjali o perečih temah in o tem, kako bi morali reagirati v določenih kritičnih situacijah.

Zanimiva ideja se mi zdi tudi organizacija razrednega piknika za boljši začetek šolskega leta, katerega se udeležijo učitelji in učenci ter tudi starši.

Pomembno se mi zdi, da učitelj spozna vodje razreda. Tako bi lahko z delom v manjših skupinah vključili tudi nekoliko izključene, izolirane učence.

Prav gotovo pa vidim povezovanje učencev, in s tem tudi boljšo klimo, z uvedbo učne pomoči šibkejšim.

7. LITERATURA

- Adlešič I. (2002), Samopodoba, razredna klima in socialni položaj učencev četrtega razreda. V: Educa 1.10 2-3
- Adlešič I. (2001), Samopodoba, razredna klima in socialni položaj »izbrane skupine učencev«. V: Šolsko svetovalno delo 1-2
- Cedilnik T. (2003), Analiza institucionalne klime v ekonomski in trgovski šoli. Ljubljana: diplomsko delo, Pedagoška fakulteta
- Ciperle J., Vovk A. (1987), Šolstvo na Slovenskem skozi stoletja. Ljubljana: Slovenski šolski muzej
- Čacinovič . Vogrinčič G. (1998), Psihologija družine Prispevek k razvisnosti družinske skupine. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče
- Gržan K. (2001), Ne me ... slovenski šolski sistem! Ljubljana: Družina
- Fulgosi A. (1985), Psihologija ličnosti: Teorije i istraživanja. Zagreb: Udžbenici Sveučilišta u Zagrebu
- Japelj B. (2007), Čustveno – socialna klima v oddelku. Ljubljana: diplomsko delo, Pedagoška fakulteta
- Kostelec P. (2007), Razredna klima pri nivojskem pouku slovenščine v 8. in 9. razredu osnovne šole. Ljubljana: diplomsko delo, Filozofska fakulteta
- Kottler A. J., Kottler E. (2001), Svetovalne spretnosti za vzgojitelje in učitelje. Ljubljana: Inštitut za psihologijo osebnosti
- Marentič Požarnik M. (2003), Psihologija učenja in pouka. Ljubljana: DZS
- Milošević Arnold V., Postrak M. (2002), Uvod v socialno delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani Visoka šola za socialno delo / Fakulteta za socialno delo
- Novak N. (2002), Pomen preventivnih dejavnikov v psihosocialnem razvoju otrok in mladostnikov. Ljubljana: diplomsko delo, Pedagoška fakulteta
- Pajk G. (1998), Razvijanje oddelčne klime v osnovni šoli. Ljubljana: diplomsko delo, Filozofska fakulteta
- Pečjak S. (2005), Šolsko psihološko svetovanje. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za psihologijo

- Peklaj C. (1998), Spodbujanje sodelovanja – različni pristopi k razvoju sodelovalnih veščin v razredu. V: Pedagoška psihologija izbor študijskih tekstov 2003/04
- Peterlin J.(2002) Merjenje razredne klime v 7. c razredu OŠ Bibe Rocka. V: Šolsko svetovalno delo 1-2
- Resman M., Bečaj J., Bezić T., Čačinovič . Vogrinčič G., Musek J. (1999) Svetovalno delo v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo
- Skok C. (2000), Prvi odzivi in izkušnje kurikularne prenov. V: Šolsko svetovalno delo, št. 1
- Svetina J. (1990), Slovenska šola za novo tisočletje: kam in kako s slovensko šolo. Radovljica: Didakta
- Šebart Kovač M. (2002), Samopodobe šole. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo: Filozofska fakulteta
- Zabukovec V. (1998), Merjenje razredne klime priročnik za učitelje. Ljubljana: Center za psihodiagnostična sredstva
- Zakon o osnovni šoli uradno prečiščeno besedilo (ZOsn-UPB3) : <http://www.uradni-list.si/1/ulonline.jsp?urlid=200681&dhid=84139>
- Žmuc – Tomori M. (1988), Klic po očetu. Ljubljana: Cankarjeva založba

8. PRILOGE

A - vprašalnik

B – podatki za vsakega učenca posebej

C – grafikonom pripadajoče tabele

D – izjava o avtorstvu

E – izjava mentorja

VPRAŠALNIK

Pozdravljen/a!

Sem absolventka socialnega dela na Fakulteti za socialno delo v Ljubljani. Prosim te za sodelovanje v raziskavi, ki bo merila počutje otrok v osnovni šoli. Rezultati raziskave bodo uporabljeni za pripravo diplomske naloge.

Hvala,
Nina Bohinc

SPOL (obkroži): M Ž RAZRED: _____

1. Kateri **nivo** obiskuješ v šolskem letu **2005/06**? Obkroži.

SLO:	1	2	3
MA:	1	2	3
ANJ:	1	2	3

2. Kakšno je tvoje mnenje o nivojskem pouku?

• tak pouk je boljši kot običajen pouk - SLO	MA	ANJ
• tak pouk je enak kot običajen pouk - SLO	MA	ANJ
• tak pouk je slabši kot običajen pouk - SLO	MA	ANJ

3. Učno snov pri novojskem pouku **razumem**:

• zelo dobro –	SLO	MA	ANJ
• dobro -	SLO	MA	ANJ
• slabo -	SLO	MA	ANJ

4. **Aktivnost** učencev pri nivojskem pouku (s križcem označi trditev)

	vedno	pogosto	včasih	redko	nikoli
sodelujem					
se dolgočasim					
se zabavam					
tekmujem z drugimi učenci					
se prepiram					
drugo					

NIVOJSKI POUK

	SLO		MA		ANJ	
	TAKO JE	NI TAKO	TAKO JE	NI TAKO	TAKO JE	NI TAKO
1. Učenci se pri nivojskem pouku zelo trudimo za to, kar delamo.						
2. Učenci v našem nivoju zelo dobro poznamo drug drugega.						
3. Učitelj pri nivojskem pouku porabi zelo malo časa za pogovor z učenci.						
4. Naš nivo je dobro organiziran.						
5. V nivoju imamo jasna navodila, ki jim moramo slediti.						
6. V našem nivoju veliko sanjarimo.						
7. V našem nivoju nas ne zanima, da bi spoznavali drug drugega.						
8. Učitelj v nivoju se zanima za vsakega učenca.						
9. Prevezemanje obveznosti je v našem nivoju zelo pomembno.						
10. V našem nivoju smo skoraj vedno tiho.						
11. V našem nivoju se pravila pogosto spreminjajo.						
12. V našem nivoju je bilo sklenjenih veliko prijateljstev.						
13. Učitelj pri nivojskem pouku je bolj dostopen kot nedostopen.						
14. V našem nivoju ne naredimo veliko.						
15. Med uro nivojskega pouka se veliko sprehajamo naokrog (po razredu, hodniku).						
16. Pri nivojskem pouku večina resnično pozorno spremlja, kaj učitelj govori.						
17. Pri nivojskem pouku je lahko najti skupino sošolcev za skupno delo.						

18. Pri nivojskem pouku učitelj ubere drugačno pot, kot je načrtoval, samo da bi pomagal učencem.						
19. V nivoju smo bolj usmerjeni v družabne stike (spoznavanje drug drugega) kot pa v pridobivanje znanja.						
20. V nivoju smo pogosto zelo glasni.						
21. V nivoju učitelj razlaga, kakšna so pravila.						

22. Ali si nivojski pouk želiš tudi v šolskem letu 2006/07?

	DA	NE
SLO		
MA		
ANJ		

POUK V MATIČNEM RAZREDU

	SLO		MA		ANJ	
	TAKO JE	NI TAKO	TAKO JE	NI TAKO	TAKO JE	NI TAKO
1. Učenci se zelo trudimo za to, kar delamo.						
2. Učenci v našem razredu zelo dobro poznamo drug drugega.						
3. Učitelj porabi zelo malo časa za pogovor z učenci.						
4. Naš razred je dobro organiziran.						
5. Imamo jasna navodila, ki jim moramo slediti.						
6. V našem razredu veliko sanjarimo.						

7. V našem razredu nas ne zanima, da bi spoznavali drug drugega.						
8. Učitelj se zanima za vsakega učenca.						
9. Prevezemanje obveznosti je v našem razredu zelo pomembno.						
10. V našem razredu smo skoraj vedno tiho.						
11. V našem razredu se pravila veliko spreminjajo.						
12. V našem razredu je bilo sklenjenih veliko prijateljstev.						
13. Učitelj je bolj prijateljski kot nedostopen.						
14. V našem razredu ne naredimo veliko.						
15. Med uro se veliko sprehajamo naokrog (po razredu, hodniku).						
16. Večina resnično pozorno spremlja, kaj učitelj govori.						
17. Lahko je najti skupino sošolcev za skupno delo.						
18. Učitelj ubere drugačno pot, kot je načrtoval, samo da bi pomagal učencem.						
19. V razredu smo bolj usmerjeni v družabne stike (spoznavanje drug drugega) kot pa v pridobivanje znanja.						
20. Pogosto smo zelo glasni.						
21. Učitelj razlaga, kakšna so pravila.						

Hvala lepa za sodelovanje!

Vneseni podatki za vsakega učenca

ID	RAZ	PAR	SP	NS	NM	NA	MNS	MNM	MNA	RAZS	RAZ	RAZA	KLN	NDS	NDM	NDA	KLM
	R	A									M						
1	7	a	1			3			1			3	55	2	2	2	53
2	7	a	2			3			1			2	53	2	2	2	55
3	7	a	1			3			3			3	61	2	2	1	61

4	7	a	2	3	1	2	47	2	2	2	57
5	7	a	1	3	3	3	57	1	1	1	57
6	7	a	2	3	2	3	53	2	2	2	45
7	7	a	1	3	2	3	49	2	2	2	53
8	7	a	2	3	1	3	49	2	2	2	51
9	7	a	2	3	1	3	43	2	2	2	49
10	7	a	1	3	3	2	49	1	1	1	60
11	7	a	2	2	1	2	42	2	2	2	60
12	7	a	1	3	2	3	51	2	2	2	61
13	7	a	1	3	2	3	59	2	2	2	62
14	7	a	2	2	3	3	55	1	2	1	59
15	7	a	1	2	1	3	35	2	2	2	55
16	7	a	1	2	2	3	51	2	2	2	59
17	7	a	1	2	2	2	50	2	2	1	53
18	7	a	2	2	1	2	57	2	2	2	63
19	7	a	1	2	1	2	45	2	2	2	63
20	7	a	1	2	1	2	57	2	2	2	61
21	7	a	2	3	1	2	46	2	2	2	59
22	7	a	2	3	1	2	54	2	2	2	59
23	7	a	2	1	1	1	51	2	2	2	61
24	7	a	1	3	2	3	61	2	2	2	61
25	7	b	1	3	1	2	37	2	2	2	55
26	7	b	2	3	1	2	31	2	2	2	63
27	7	b	1	3	1	3	33	2	2	2	59
28	7	b	1	3	1	3	45	2	2	2	61
29	7	b	2	3	1	2	43	2	2	2	59
30	7	b	2	3	1	1	35	2	2	2	53
31	7	b	2	3	1	2	35	2	2	2	61
32	7	b	2	3	1	3	43	2	2	2	59
33	7	b	2	3	1	3	45	1	2	1	55
34	7	b	1	3	1	3	48	2	2	2	45
35	7	b	1	2	2	2	51	2	2	2	49
36	7	b	1	2	1	2	43	2	2	2	59
37	7	b	1	2	3	3	53	2	2	2	57
38	7	b	2	2	2	2	57	1	1	1	57
39	7	b	1	2	1	2	55	2	2	2	57
40	7	b	2	2	3	2	40	2	2	1	53
41	7	b	2	2	2	2	47	2	2	2	55
42	7	b	2	2	1	2	47	2	2	2	59
43	7	b	2	2	1	1	47	2	2	2	57
44	7	b	1	2	2	2	46	2	1	2	41
45	7	b	2	2	1	3	53	2	2	2	49
46	7	b	1	2	1	3	43	1	1	1	43
47	7	c	1	3	1	2	23	2	2	2	57
48	7	c	1	3	1	3	49	2	2	2	56
49	7	c	2	3	1	3	51	2	2	2	55
50	7	c	1	3	2	2	45	2	2	2	55
51	7	c	2	3	2	2	42	2	2	2	61
52	7	c	2	3	1	1	59	2	2	2	59

53	7	c	1			3			2			3	51	2	2	2	57
54	7	c	2			3			1			1	45	2	2	1	55
55	7	c	1			3			3			3	59	2	1	1	61
56	7	c	1			3			1			3	41	2	2	2	51
57	7	c	1			2			1			2	51	2	2	2	59
58	7	c	1			2			1			1	27	2	2	2	59
59	7	c	1			2			1			2	51	2	2	2	55
60	7	c	1			2			1			1	36	2	2	2	61
61	7	c	2			2			1			2	41	2	2	2	56
62	7	c	2			2			1			2	37	2	2	2	61
63	7	c	2			2			1			2	37	2	2	2	59
64	7	c	2			2			1			2	38	2	2	2	59
65	7	c	2			2			1			2	35	2	2	2	61
66	7	c	2			2			1			2	33	2	2	2	60
67	7	c	2			2			1			1	37	2	2	2	41
68	7	c	2			2			1			1	37	2	2	2	53
69	7	c	2			2			1			1	29	2	2	2	63
70	7	c	1			1			1			2	51	2	2	1	58
71	7	c	1			1			1			2	37	2	2	2	49
72	7	c	1			1			1			2	45	2	2	2	53
73	7	c	1			1			2			2	49	2	2	1	55
74	7	d	1			2			1			1	43	2	2	2	43
75	7	d	2			2			3			3	57	1	1	1	51
76	7	d	2			2			3			2	55	1	1	1	56
77	7	d	1			2			2			2	60	2	2	2	57
78	7	d	2			2			3			3	53	1	2	1	57
79	7	d	2			2			2			2	52	2	2	2	55
80	7	d	1			2			3			2	59	2	1	1	59
81	7	d	1			2			2			3	57	2	2	1	51
82	7	d	1			2			3			3	48	1	1	1	43
83	7	d	2			2			3			2	41	1	2	2	41
84	7	d	2			2			2			3	51	2	2	1	39
85	7	d	2			2			3			2	59	1	1	1	45
86	7	d	2			2			1			2	55	2	2	2	41
87	7	d	2			1			1			1	33	2	2	2	47
88	7	d	1			1			1			1	55	2	2	2	54
89	7	d	2			3			2			3	57	1	1	1	57
90	7	d	1			3			1			2	51	2	2	2	55
91	7	d	1			3			2			3	45	2	1	1	53
92	7	d	1			3			1			2	35	2	2	2	37
93	7	d	1			3			2			3	57	2	2	2	50
94	7	d	1			3			2			3	51	2	2	2	47
95	7	d	1			3			1			3	47	2	2	2	43
96	7	d	1			3			2			3	47	2	2	1	46
97	7	d	2			3			1			2	33	2	2	2	53
98	7	d	2			3			2			2	55	1	1	1	49
99	7	d	1			3			1			2	39	1	2	2	45
100	7	d	1			3			1			3	46	2	1	2	45
101	8	a	1	2	2	2	1	1	1	2	2	3	37	2	2	2	43
102	8	a	1	2	2	2	3	1	3	3	2	2	61	1	2	1	59
103	8	a	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2	55	2	2	2	51
104	8	a	2	2	2	2	3	3	1	2	2	1	39	2	2	2	45
105	8	a	2	2	2	2	1	1	1	2	2	1	57	2	2	2	56
106	8	a	1	2	2	2	3	3	1	3	1	1	41	2	2	2	51
107	8	a	1	1	2	2	3	3	3	2	1	2	59	1	1	1	55
108	8	a	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2	55	2	2	2	53

109	8	a	1	1	2	2	1	1	1	3	2	2	51	2	2	2	53
110	8	a	1	1	2	2	1	2	3	3	2	1	55	2	2	2	53
111	8	a	2	2	3	2	3	2	1	3	2	1	59	1	2	2	51
112	8	a	1	2	3	2	3	3	3	3	2	2	51	1	1	2	40
113	8	a	1	2	3	2	3	1	2	2	3	2	56	1	2	2	51
114	8	a	2	2	1	2	3	1	2	3	2	2	60	1	2	1	59
115	8	a	2	3	2	3	1	2	2	1	2	3	55	2	1	1	45
116	8	a	1	2	2	3	3	2	1	2	1	3	51	2	2	2	42
117	8	a	1	2	2	3	1	3	2	1	3	2	53	1	1	1	45
118	8	a	2	3	3	3	1	2	3	2	2	3	54	2	2	2	59
119	8	a	2	3	3	3	3	1	2	3	1	2	45	2	2	2	57
120	8	a	2	3	3	3	1	1	1	3	3	3	59	2	2	2	60
121	8	a	2	3	3	3	1	1	1	3	3	3	49	2	2	2	61
122	8	a	2	3	3	3	1	1	1	3	1	2	45	2	2	2	57
123	8	a	1	2	3	3	3	3	3	2	3	3	59	1	1	1	48
124	8	a	1	2	1	3	1	3	2	2	1	3	51	2	1	2	43
125	8	a	1	1	1	1	3	3	3	2	2	2	55	1	2	2	62
126	8	a	2	1	2	1	1	1	1	2	2	2	57	2	2	2	55
127	8	b	1	2	2	2	1	1	1	1	2	2	45	2	2	2	55
128	8	b	2	3	2	2	3	1	1	3	1	1	45	2	2	2	57
129	8	b	2	2	2	2	2	3	1	3	2	1	41	2	2	2	59
130	8	b	2	2	2	2	1	2	1	3	2	2	43	2	2	2	57
131	8	b	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2	51	2	2	2	61
132	8	b	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2	47	2	1	2	43
133	8	b	2	2	2	2	2	3	1	3	1	2	55	2	1	1	55
134	8	b		2	2	2	1	1	1	2	1	2	49	2	2	2	53
135	8	b	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2	27	2	2	2	59
136	8	b	1	3	3	2	3	2	2	3	3	2	57	2	2	2	63
137	8	b	2	3	3	2	1	2	1	2	3	2	53	2	2	2	57
138	8	b	2	2	3	2	2	3	1	3	2	2	55	2	1	2	53
139	8	b	1	3	3	3	3	2	3	3	3	2	57	1	2	1	57
140	8	b	1	2	3	2	3	2	2	3	3	3	57	1	1	1	51
141	8	b	1	2	1	2	1	3	2	3	1	2	59	1	2	1	61
142	8	b	1	1	1	2	1	3	2	2	1	3	58	2	1	1	59
143	8	b	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	51	1	1	1	47
144	8	b	2	3	3	3	2	3	1	3	3	2	35	1	1	2	57
145	8	b	1	3	3	3	3	2	3	2	3	3	55	1	1	1	31
146	8	b	2	3	3	3	1	1	1	2	3	3	49	2	2	2	61
147	8	b	2	3	3	3	1	1	2	3	3	2	55	2	2	2	55
148	8	b	1	3	3	3	3	1	3	3	3	3	61	1	2	1	63
149	8	b	2	2	1	1	1	3	3	2	2	3	61	2	1	1	59
150	8	b	1	3	3	3	3	1	2	2	1	3	59	1	2	2	55
151	8	b	2	2	2	3	1	3	2	1	3	2	43	2	2	2	53
152	8	b	2	1	1	1	2	1	3	2	3	1	55	2	2	2	51
153	8	b	2	2	1	1	1	2	3	1	3	2	55	2	2	1	57
154	8	c	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	37	2	2	2	39
155	8	c	1	3	3	2	3	1	1	3	2	1	31	2	2	2	47
156	8	c	1	3	3	2	1	1	1	1	1	2	37	2	2	2	40
157	8	c	1	1	1	2	2	2	2	2	2	3	55	2	2	2	51
158	8	c	1	1	1	2	3	1	2	2	1	3	51	1	2	2	57
159	8	c	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2	35	2	2	2	40
160	8	c	1	2	2	2	1	1	1	3	3	2	37	2	2	2	53
161	8	c	1	2	2	2	1	1	1	3	2	3	43	2	2	2	57
162	8	c	1	2	2	2	1	1	1	2	3	1	33	2	2	2	35
163	8	c	2	2	2	2	1	1	1	2	2	3	44	2	2	2	61
164	8	c	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2	45	2	2	2	47

165	8	c	1	2	2	2	1	3	2	1	3	2	49	2	1	2	45
166	8	c	2	3	3	3	1	2	3	3	3	3	60	2	2	1	49
167	8	c	2	3	3	3	1	1	1	2	2	2	53	2	2	2	49
168	8	c	2	3	3	3	1	1	1	2	2	2	29	2	2	2	49
169	8	c	2	3	3	3	1	1	1	3	3	3	45	2	2	2	49
170	8	c	2	3	3	3	3	1	1	2	3	3	55	2	2	2	55
171	8	c	2	3	3	3	1	2	3	3	3	3	61	2	2	2	63
172	8	c	1	3	3	3	1	3	3	2	3	3	55	2	2	1	61
173	8	c	1	2	3	3	1	1	1	2	3	3	51	2	2	2	55
174	8	c	1	2	2	3	1	2	3	1	2	3	55	2	2	2	47
175	8	c	2	2	2	3	2	2	3	2	2	3	59	2	2	1	48
176	8	c	2	2	2	3	1	1	1	2	2	2	33	2	2	2	37
177	8	c	1	1	1	1	1	3	2	1	2	2	61	2	1	2	47
178	8	c	1	2	2	1	1	1	2	1	2	2	45	2	2	1	43
179	8	c	2	2	2	1	1	2	3	2	2	2	61	2	2	2	53
180	8	d	2	3	2	2	3	2	1	1	3	2	41	2	2	1	43
181	8	d	2	3	2	2	3	2	1	2	3	2	50	2	2	2	57
182	8	d	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2	47	2	2	2	35
183	8	d	2	2	2	2	1	3	2	2	3	2	33	2	2	2	34
184	8	d	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2	57	2	2	2	59
185	8	d	1	2	2	2	1	1	2	1	1	2	61	2	2	2	63
186	8	d	2	2	2	2	2	1	3	3	1	3	55	2	2	1	59
187	8	d	2	2	2	2	3	1	2	3	1	2	47	2	2	2	61
188	8	d	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	57	2	2	2	47
189	8	d	1	2	3	2	1	1	2	2	1	2	59	2	2	2	61
190	8	d	2	3	3	2	1	3	3	3	3	2	57	2	1	1	57
191	8	d	2	3	3	2	1	2	2	1	2	3	41	2	1	2	61
192	8	d	2	3	3	2	1	2	2	1	2	1	33	2	1	2	53
193	8	d	1	2	2	1	3	3	3	2	2	2	57	1	1	1	57
194	8	d	2	2	2	1	1	1	3	2	1	2	61	2	2	1	50
195	8	d	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	58	2	2	2	49
196	8	d	2	2	1	1	1	3	2	2	1	2	57	2	1	1	53
197	8	d	2	2	1	1	1	1	1	3	1	2	41	2	2	2	35
198	8	d	1	2	2	3	1	1	2	3	2	3	57	2	2	2	57
199	8	d	2	2	3	3	3	1	2	3	1	2	38	1	2	1	57
200	8	d	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	62	1	2	1	56
201	8	d	2	3	3	3	1	2	3	3	3	3	59	2	1	1	59
202	8	d	2	3	3	3	1	2	3	1	1	3	61	2	1	1	61
203	8	d	1	3	3	3	1	1	1	2	2	2	49	2	2	2	61
204	8	d	2	3	3	3	1	2	2	2	2	2	53	2	1	1	51
205	8	d	1	3	3	3	3	1	3	3	2	3	59	2	2	1	51
206	8	d	2	3	3	3	1	1	3	1	1	3	61	2	2	1	49
207	9	a	1	2	2	2	2	1	3	2	1	3	53	1	1	1	47
208	9	a	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	57	2	1	1	51
209	9	a	2	2	2	2	3	3	2	3	2	2	55	1	1	1	45
210	9	a	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	51	1	1	1	51
211	9	a	1	2	2	2	1	3	2	2	1	3	57	1	1	1	59
212	9	a	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	49	2	2	2	49
213	9	a	2	2	2	2	1	2	3	2	2	2	55	2	2	2	43
214	9	a	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	59	1	1	1	55
215	9	a		3	3	2	3	3	3	2	2	2	53	1	1	1	47
216	9	a	1	3	3	2	3	3	1	3	3	2	35	1	1	2	55
217	9	a	1	3	3	2	3	1	2	2	1	2	61	1	2	1	61
218	9	a	2	3	3	2	3	3	2	3	2	1	31	1	1	2	39
219	9	a	1	3	3	2	1	1	1	3	3	2	55	2	2	2	51
220	9	a	1	2	3	2	1	3	2	3	3	2	59	2	2	2	53

221	9	a	2	2	3	2	2	3	1	2	3	1	39	2	1	2	51
222	9	a	1	3	3	3	2	1	3	2	2	1	55	2	2	2	49
223	9	a	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	59	1	2	1	43
224	9	a	2	2	1	2	1	1	1	2	2	1	45	2	2	2	61
225	9	a	1	2	1	2	1	1	1	2	2	3	45	2	2	2	59
226	9	a	2	1	1	1	3	3	2	3	3	2	55	2	2	2	47
227	9	a	1	1	1	1	3	3	2	3	3	2	45	1	2	2	51
228	9	a	2	2	2	2	2	3	1	3	2	2	54	2	2	2	58
229	9	b	1	3	3	2	3	1	1	3	1	2	51	1	2	2	59
230	9	b	2	2	2	2	2	3	3	2	3	2	53	1	1	1	51
231	9	b	2	2	2	2	3	1	2	1	3	2	63	1	2	1	63
232	9	b	1	2	2	2	3	2	3	2	2	2	57	1	1	1	57
233	9	b	1	2	2	2	1	1	1	2	1	3	61	1	1	1	51
234	9	b	1	2	2	2	3	3	3	2	2	2	57	2	2	1	47
235	9	b	2	2	2	2	3	3	3	2	1	2	45	1	1	1	36
236	9	b	2	2	2	1	3	1	1	3	2	2	53	1	2	1	59
237	9	b	2	2	2	1	3	3	3	2	3	1	59	1	1	1	59
238	9	b	1	2	1	2	3	1	2	1	3	2	55	1	2	1	57
239	9	b	2	3	3	3	1	2	3	2	3	3	39	2	2	2	59
240	9	b	2	3	3	3	3	1	1	3	2	2	45	2	2	2	55
241	9	b	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2	55	1	1	2	47
242	9	b	2	3	3	3	3	1	1	3	2	3	37	2	2	2	61
243	9	b	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	39	1	2	2	43
244	9	b	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	37	1	2	1	45
245	9	b	1	3	3	3	1	2	3	2	3	3	59	1	1	1	50
246	9	b	1	3	3	3	3	2	1	3	2	1	41	2	2	2	39
247	9	b	2	2	2	3	2	2	3	3	3	3	49	2	2	1	49
248	9	b	1	2	2	3	3	3	2	2	2	3	54	1	1	1	59
249	9	b	1	2	3	2	1	1	1	2	1	2	41	2	2	2	59
250	9	b	1	2	3	2	2	1	2	2	1	3	53	1	2	1	55
251	9	b	2	3	3	2	1	1	1	3	2	2	45	2	2	2	59
252	9	c	2	2	2	2	3	3	1	2	2	2	47	1	1	1	43
253	9	c	1	2	2	2	1	1	1	2	1	2	31	2	2	2	45
254	9	c	1	2	2	2	1	1	2	2	2	2	61	2	2	2	63
255	9	c	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	29	2	2	2	25
256	9	c	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	53	1	1	1	59
257	9	c	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	53	2	2	1	57
258	9	c	2	2	2	2	1	2	3	2	2	3	55	1	1	1	61
259	9	c	2	2	2	2	3	3	3	2	2	3	49	1	1	1	57
260	9	c	2	2	2	2	3	1	1	2	2	1	57	2	2	2	49
261	9	c	1	1	2	2	3	2	1	3	2	1	57	2	2	2	57
262	9	c	2	2	1	2	3	3	3	2	2	2	45	1	1	1	54
263	9	c	2	1	1	2	2	3	1	3	1	2	41	1	1	1	45
264	9	c	1	2	2	1	1	1	1	2	2	1	35	2	2	2	59
265	9	c	1	2	2	1	2	2	1	2	2	1	39	2	2	2	49
266	9	c	2	3	2	2	1	1	1	2	2	2	59	2	2	2	63
267	9	c	2	3	2	2	1	2	3	1	2	3	49	2	2	2	39
268	9	c	2	3	2	2	1	1	1	2	2	2	59	2	2	2	61
269	9	c	2	3	3	2	1	1	1	2	2	2	57	2	2	2	57
270	9	c	1	3	3	2	1	1	1	1	1	2	57	2	2	2	61
271	9	c	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	47	1	1	1	45
272	9	c	1	3	3	3	3	1	3	3	1	3	59	1	1	1	59
273	9	c	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	57	1	1	1	51
274	9	c	1	3	2	3	1	1	1	2	2	3	53	2	2	2	61
275	9	c	1	2	2	3	2	1	3	2	1	3	45	1	2	1	43
276	9	d	1	2	2	2	1	1	1	2	1	2	37	2	2	2	49

277	9	d	1	2	2	2	1	3	2	2	3	2	43	2	2	2	48
278	9	d	1	2	2	2	2	3	1	2	2	2	41	1	1	1	53
279	9	d	1	2	2	2	1	1	3	1	2	3	47	2	1	1	53
280	9	d	1	2	2	2	1	2	2	1	1	2	41	2	2	2	51
281	9	d	1	2	2	2	2	2	3	2	1	3	57	2	2	2	41
282	9	d	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	47	1	1	1	41
283	9	d	1	2	1	1	1	3	2	2	2	3	49	2	1	2	51
284	9	d	2	2	2	1	2	3	1	2	3	1	51	1	1	2	57
285	9	d	2	1	1	1	2	1	3	3	2	1	55	2	2	2	51
286	9	d	2	2	2	1	1	1	1	2	2	1	39	2	2	2	51
287	9	d	1	3	3	3	3	2	3	3	3	3	53	1	1	1	61
288	9	d	2	3	3	3	2	3	2	3	3	3	53	2	1	2	55
289	9	d	2	2	2	3	2	1	3	2	1	3	57	2	2	1	57
290	9	d	2	3	3	3	1	2	1	3	3	3	35	2	2	2	41
291	9	d	2	2	3	2	1	2	2	1	3	2	41	2	2	2	41
292	9	d	2	3	3	2	1	1	1	3	3	2	45	2	2	2	57
293	9	d	2	3	2	2	1	1	2	1	1	2	39	2	2	2	57
294	9	d	2	2	2	2	3	3	3	3	3	2	59	1	1	1	63
295	9	d	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	45	2	2	2	57
296	9	d	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	41	2	2	2	47
297	9	e	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	57	1	1	1	59
298	9	e	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	55	1	1	1	57
299	9	e	2	2	2	2	3	3	3	3	2	3	55	1	1	1	57
300	9	e	1	2	2	2	3	3	3	2	3	3	59	1	1	1	61
301	9	e	1	2	2	2	1	1	1	1	3	3	57	2	2	2	59
302	9	e	1	2	2	2	1	2	3	1	2	3	61	2	2	2	63
303	9	e	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	33	2	2	2	53
304	9	e	2	2	2	2	1	3	2	2	3	3	57	2	1	1	61
305	9	e	1	2	2	2	1	2	1	2	3	2	53	2	1	2	61
306	9	e	2	3	2	2	3	3	3	3	3	3	55	1	1	1	57
307	9	e	2	3	3	2	1	3	1	2	3	1	33	1	1	1	61
308	9	e	1	3	3	2	3	3	3	2	3	3	55	1	1	1	61
309	9	e	2	2	3	2	1	3	2	1	2	3	57	2	2	2	59
310	9	e	2	3	3	3	1	1	1	2	3	2	51	1	1	1	49
311	9	e	2	3	3	3	3	2	3	2	3	3	57	1	1	1	49
312	9	e	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	49	1	1	1	59
313	9	e	2	3	3	3	1	3	2	3	3	3	49	1	1	1	55
314	9	e	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	53	1	1	1	57
315	9	e	2	3	3	3	1	2	1	2	3	1	36	2	2	2	59
316	9	e	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	49	1	1	1	53

ID – identiteta

RAZR – razred

PARA – paralelka

SP – spol

NS – nivo pri slovenskem jeziku

NM – nivo pri matematiki

NA – nivo pri angleškem jeziku

MNS – mnenje o nivojskem pouku pri slovenskem jeziku

MNM - mnenje o nivojskem pouku pri matematiki

MNA - mnenje o nivojskem pouku pri angleškem jeziku

RAZS – razumevanje slovenskega jezika pri nivojskem pouku

RAZM – razumevanje matematike pri nivojskem pouku
RAZA – razumevanje angleškega jezika pri nivojskem pouku
KLN – klima pri nivojskem pouku angleškega jezika
NDS – želja po nivojskem pouku slovenskega jezika
NDM - želja po nivojskem pouku matematike
NDA - želja po nivojskem pouku angleškega jezika
KLM – klima pri običajnem pouku angleškega jezika

GRAFIKONOM PRIPADAJOČE TABELE

TABELA1 – Razporeditev učencev glede na spol

število uč.	
moški	149
ženski	165

TABELA 2 – Razporeditev učencev glede na nivo, ki ga obiskujejo

	SJK	ANJ	MAT
1	7,9	9,5	10,2
2	55,1	54,4	50,5
3	37,0	36,1	39,4

TABELA 3 – Razporeditev učencev glede na mnenje o nivojskem pouku

	slo	mat	anj
SLABŠI	52,3	44,4	48,1
ENAK	13,9	24,5	25,6
BOLJŠI	33,8	31,0	26,3

TABELA 4 – Razumevanje obravnavane snovi

	slo	mat	anj
SLABO	12,5	19,4	12,3
DOBRO	50,9	45,4	50,9
ZELO DOBRO	36,6	35,2	36,7

TABELA 5 – Razporeditev učencev glede na izraženo željo o tem, ali nivoje želijo obdržati ali

	slo	mat	anj
DA	28,5	28,5	35,4
NE	71,5	71,5	64,6

TABELA 6 – Klima

	ŠT. DOSEŽENIH TOČK
KLNIVO	49,17
KLMAT	53,25

TABELA 7 – Ne/obdržati nivoje pri slovenskem jeziku

	<i>da</i>	<i>ne</i>
1	29,4%	70,6%
2	32,8%	67,2%
3	38,8%	61,3%

TABELA 8 – Ne/obdržati nivoje pri matematiki

	<i>DA</i>	<i>NE</i>
1	36,4%	63,6%
2	31,2%	68,8%
3	38,8%	61,2%

TABELA 9 – Ne/obdržati nivoje pri angleškem jeziku

	<i>DA</i>	<i>NE</i>
1	33,3%	66,7%
2	33,7%	66,3%
3	38,6%	61,4%

TABELA 10 – Razumevanje slovenskega jezika glede na nivo

	<i>BOLJŠE</i>	<i>ENAKO</i>	<i>SLABŠE</i>
1	5,9%	52,9%	41,2%
2	13,4%	63,0%	23,5%
3	12,5%	32,5%	55,0%

TABELA 11 – Razumevanje matematike glede na nivo

	<i>BOLJŠE</i>	<i>ENAKO</i>	<i>SLABŠE</i>
1	31,8%	45,5%	22,7%
2	19,3%	60,6%	20,2%
3	16,5%	25,9%	57,6%

TABELA 12 – Razumevanje angleškega jezika glede na nivo

	<i>BOLJŠE</i>	<i>ENAKO</i>	<i>SLABŠE</i>
1	33,3%	60,0%	6,7%
2	13,4%	62,2%	24,4%
3	5,3%	31,6%	63,2%

TABELA 13 – Mnenje o slovenskem jeziku glede na nivo

	BOLJŠI	ENAK	SLABŠI
1	41,2%	23,5%	35,3%
2	55,5%	19,3%	25,2%
3	50,0%	3,8%	46,3%

TABELA14 – Mnenje o matematiki glede na nivo

	BOLJŠI	ENAK	SLABŠI
1	36,4%	9,1%	54,5%
2	48,6%	24,8%	26,6%
3	41,2%	28,2%	30,6%

TABELA 15 – Mnenje o angleškem jeziku glede na nivo

	BOLJŠI	ENAK	SLABŠI
1	46,7%	23,3%	30,0%
2	51,7%	26,7%	21,5%
3	43,0%	24,6%	32,5%

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Nina Pohar, vpisana na Visoko šolo za socialno delo v študijskem letu 2001/2002 kot redna študentka, izjavljam, da sem diplomsko delo z naslovom Nivojski pouk na Osnovni šoli Antona Tomaža Linharta v Radovljici napisala samostojno s korektnim navajanjem virov in ob pomoči mentorice dr. Leonide Kobal Možina.